

Taxa postala
plătite in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
zsidóság egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérméretlen
leveleket nem
fogadunk el.

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jambor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Ara 5 lej

Vasárnap, 1937. Május 23.

5697. ÉV. XX. ÉVF.
SZIVAN 13. 114. SZAM

Baldwin hatyudala

Az angol birodalom különböző, távoli részeli-
ből összesereglett ifjúsági küldöttek előtt
mondotta ei Baldwin, a néhány nap mulva el-
távozó konzervatív angol miniszterelnök
utolsó nyilvános beszédét.

Ez a beszéd méltó volna arra, hogy a világ
minden népe, minden politikai analfabétája
számára teljes terjedelmében kinyomtatásuk,
hogy tanuljanak és okuljanak belőle.

Baldwin szinte megrendítő szavakkal kérte
az angol birodalom ifjúságának kiküldötteit
arra, hogy mindenütt, ahol megfordulnak,
minden világ részben, ahol az angol birodalom
érdekeit képviselik: tegyenek hitet a demok-
rácia mellett és oktassák arra népeiket, hogy
a demokrácia mellett való kitartás egyben az
emberi méltóság, az emberi jogok és az em-
beriség együtvértartozásának hite mellett való
állásfoglalást jelenti.

Baldwin hatyudala még ellenfelei és ellen-
zéké körében is a legnagyobb elismerést, sőt
meghatottságot váltotta ki. Az öreg, konser-
vatív államférfi hatyudala egyike az utóbbi
évek legfelemelőbb politikai megnyilatkozásá-
nak s kétségkívül még azokat is a reményesség
pislikőfényét gyújtotta fel, akik joggal es-
hetnek kétségbe a demagógia és a kalandor-
politikuskok előadásának mai idején az euró-
pai emberiség sorsa és jövője miatt.

A könnyebb megoldás

Az oltomegyei ügyvédi kamara dékánja és
az ügyvédszövetség közötti párviadal meg-
világítja az ügyvédszövetség belső harcainak
egész hátterét.

Azok a puritánok, akik most a kisebbségi
ügyvédok rovására „hazafias” mozzalmat in-
ditottak el, mely mint lava sörpi el az utjá-
ból az összes emberien gondolkodó és haladó
erőket, közben bizonyos alapokat is kezelnek
és egyesek állítása szerint nem mindig a kelő
lelküsimertességgel.

Az a cikkíró, aki a minap az egyik fővárosi
lap hasábjain az oltomegyei és az ügyvédi
kamara érdekes harcát feltárta, sokatmon-
dóan kiált fel:

„Vajjon nem-e azért szabadították ki a
numerusz klauzusz pegazusát omladozó istál-
lójából, hogy fantasztikus méretű elterelésre
használják fel, mely elvonná az ügyvédek fi-
gyelmét az igazi kari problémákról és igazi
sérlemekről?”

Nem első eset és azt hisszük, nem is utolsó,
amikor a gyűlölködő sovinizmus köntösébe öl-
tözött honfitársak e fajta tevékenységük köz-
ben miniszteri fizetéseket utalgatnak ki egy-
másnak, míg elaggott ügyvédek nyugdíjalap-
jaiból ugyszólván csak alamlzsna jut azok-
nak, akiknek hozzájárulásából a miniszteri
fizetéseket szétosztogatták.

A mellőngetés a mai időkben olyan lármát
okoz, hogy emellett eltörpül azoknak a hang-
ja, akik a sötét célok érdekében ágálók ellen
a tiszta ész és a jogos követelés fegyverével
lépnek fel.

Es ez a mellőngetés kiválóan alkalmas
arra, hogy egek, mely társadalmi okok által
előidéztet bajokról terejék el a figyelmet,
olyanokról, amelyeknek nyilvánosságra tárása
egyéáltalában nem tetszene az ügyvédszövet-
ség urainak, akik politikai és anyagi töltét
kovácsolnak maguknak tiszteletreméltó po-
zíciónkból.

Az alapok és az ügyvédek nyugdíjának kér-
dése mellett még sok más sérelme is van az
ügyvédi kamának, amely sokkal inkább husba
és vérbe vágó, mint a kisebbségi kollégák el-
len indított kíméletlen küzdelem szükséges-
sége.

Lapunk más helyén kis statisztikával il-
lusztáljuk, hogy az igazságszolgáltatásra ki-
vetett illetékek annyira megrágrítják a peres
eljárásokat, hogy a szegénysorsu kliensek a
bírói fórumokat ugyszólván nem is vehetik
igénybe.

Ezzel aztán az ügyvédi kart éri súlyos ká-
rosodás, mert az igazságszolgáltatás megrá-
gálása a klientúra megfogyaikosására ve-
zetett.

Ez például reális, számokkal, tényekkel ki-
mutatható sérelme.

Ez ellen kellene felsorakoztatni az ügyvédi
kar demokratikus erőit. Ez az a harci felül-
let, amelyen eredményeket kellene elérni,
nemcsak az ügyvédség, de a szegénysorsu
lakosság érdekében is.

Juniusra halasztották az uralkodó vidéki körutjait

A nemzeti parasztpárt élesen tiltakozik a muscelmegeyi választások
isméteit elhalasztása ellen

Bucuresti, május 22. (Az Uj Kelet tud.)
Ismeretes, hogy a Cetatea-Alban tervezett
ünnepségeket, amelyeket a király vidéki kör-
utjának programjába iktattak be, elhalasztot-
ták. Ezzel kapcsolatban olyan hírek láttak
napvilágot, mintha látogatás elmaradásának
politikai okai lennének. A kormány tagjai kö-
réről azt az értesülést kaptuk, hogy ezek a
hírek alaptalanok és az uralkodó, mihelyt
egészségi állapota megengedi, elindul terve-
zett körutjára.

A Curentul ugy értesül, hogy a Román
Akadémia kedre tervezett ünnepségei is el-
maradnak. Az Akadémia új könyvtárát junius
8-a után fogják felszentelni. A Timpul a kér-
désben a következő közleményt írja:

Öfelsége a gárdaezred csütörtöki ünnepé-
lyén kissé meghült. Az elhalasztott ünnepé-
lyeket junius 15-e után tartják meg éspedig
a juniusban tervezett különböző külföldi ven-
dégek látogatásainak időpontjai között. Mint
ismeretes, Moszciski junius 7. és 10. Hódzsa

Milán junius 15. és Pierre Cot francia lég-
ügyi miniszter junius 21. körül látogat el Bu-
curestibe.

Politikai körökben élénk feltűnést kelt,
hogy a kormány elhalasztotta a muscelme-
geyi közigazgatási választásokat. Az ellen-
zék élesen tiltakozik a halasztás ellen, amit
azonban a kormány nem vesz figyelembe és
junius 25-re fogja kitűzni azokat. Mihalache
a halasztás ellen az uralkodónál táviratilag
tiltakozott és ebben hangsúlyozta, hogy a
halasztás törvénytelen, emellett pedig a me-
gyében a közrendet veszélyeztető provokációk
is előfordulnak.

Tatarescu miniszterelnök ma Bárca helyügi
államtitkárral meg több megye közigazgatási
választásainak időpontját is kitűzte.

A Curentul ugy értesül, hogy Maniu csak
junius végén tér haza. Maniu kísérei ilyen
értelemben irtak cluj-kolozsvári hozzátarto-
zóikhoz.

Nagy ünnepségeket és fogadásokat készítenek elő Varsóban Mihály vajda látogatása alkalmából

Varsó, május 22. (Rador.) Mihály nagy-
vajda varsói látogatásának hivatalos pro-
gramját így állították össze: Érkezés május
24-én délelőtt, amikor a vajdát Beck kül-
ügyminiszter és a köztársasági elnök kép-
viselője fogják fogadni. A délelőtt folya-
mán látogatást tesz Moszciski elnökkel,
Smigly-Rydz marsallnál és Pilsudski mar-
sall özevényénél. Délután az okceni repülé-
lőteret tekint meg, este vacsora és foga-
dás lesz a lengyel külügyminiszterimban.
Másnap a vajda Bielanyba megy, Varsó
környékére, ahol a lengyel ifjúság által
rendezett ünnepségen vesz részt. 25-én

délután bucsulátogatásra megy Moszciski
elnökhöz, majd este elutazik Bucurestibe.
A vajdát lengyelországi tartzkodása alatt
Ludwig ezredes fogja mindenüvé elkísérni,
attasei minőségben.

Beck külügyminiszter, aki Brüsszelben
tartózkodik, hétfőn érkezik Varsóba, hogy
Mihály vajdát fogadja.

A varsói lapok híradása szerint a len-
gyel cserkész és ifjúsági szervezetek di-
szes fogadtatást készítenek elő Mihály vaj-
da számára, akinek tiszteletére hatalmas
ünnepélyt rendeznek.

Magyarország feladta a revizionizmust és a kisebbségi jogok, a fegyverkezési egyen- jogosság elismertetésére törekszik?

A bécsi Weltblat szennációs cikke Magyarország
uj külpolitikájáról

Bécs, május 22. (Rador.) A Weltblat című
bécsi lap, amely a katolikus polgárság orgá-
numa és közel áll a kormányhoz, tegnap ve-
zércikket közölt „Nehéz napok Magyarorszá-
g” cím alatt. A lap többek között megál-
lapítja, hogy Magyarország arra készül, hogy
elismertesse jogegyenlőségét a középeurópai
államok között. Ami a fegyverkezést illeti,
Magyarország ellenállásra talált a kisanant-
nál azzal az indokollással, hogy a felfegyver-
kezett Magyarország napirendre tűzné a ki-
sebbségi kérdést és erőszakos revizionizmus-
ra vetemedne. A lap szerint a tények realista
fázisba jutottak, amikor Magyarország két
erős barátja: Németország és Olaszország
értésére adott, hogy óhajai a területi revio-
zionizmust illetőleg nem időszerűek.

A magyar revizionizmus átadta helyét a

Kétségtelen azonban, hogy ezen a fronton
sokkal nehezebb harcot kell vívni, mint a
kisebbségek ellen.

A kisebbségek felé kiépített arcvonalon
csak megfélemlített kisebbségi kollégák az
ellenfelek.

A másik oldalon a féltve őrzött pozíció
megmentése és sokkal komolyabb ellenfél, az

megvalósítások iránti okos igyekvésnek,
tehát a kisebbségek hatékony védelme és
Magyarország katonai téren való jog-
egyenlősége iránti törekvésnek.

Miután rámutat arra, hogy Magyarország
az osztrák elnök és az olasz uralkodópár
látogatását törekvései bátorításának tekintli,
a lap megjegyzi, hogy Magyarország felség-
jogainak teljes helyreállítását, amit Ausztria
sok rokonszenvvel üdvözölne, meg kell te-
remteni, mert tartós rendet Közép-Európá-
ban csak a jogegyenlőség alapján lehet el-
képzeln. A római jegyzőkönyvek politikája
éppen ilyen elveket képvisel és ezek a jegy-
zőkönyvek, — mint Viktor Emanuel király
pohárköszöntőjében mondotta, — nyitva ál-
lanak minden utólagos fejlődés előtt.

állami illetékezés elleni haretől való tartóz-
kodás nyújt vonzóbb perspektivákat.

Nyilvánvaló, hogy a mellőngető vezérfiak
a könnyebb megoldás és a könnyebb ellenát-
lási lehetőségét választják.

Nem tulságosan emberi, nem is férfias.
De hasznos.

VILAG TÜKRÉ

Zsidó-keresztény hitviták a XIX. században

(H. J. Schoeps: Jüdisch-christliches Religions-
gespräch in 19 Jahrhunderten. — Vortrupp-
Verlag, Berlin SW 29.)

A zsidó élet formái és tartalmi sajátossá-
gai ósidők óta kérdéseket váltottak ki; kér-
déseket, amelyek ezeknek a sajátosságoknak
okait firtatták. A zsidók persze nem marad-
tak adósok a válasszal. Sőt gyakran, a kér-
déseket be sem várva, ök állottak elő a ma-
gyarázatokkal. Mert — ma már különösen,
sőt szinte hihetetlenül hangzik ez — a zsi-
dóknak évszázadokon át (pontosan a Kr.
utáni 5. századig) hittedesítő szándékaik
voltak.

Ezek a kérdések és feleletek teszik ki a
hitvitákat, begyökerezettebb szóval: a dispu-
tációkat.

Az idők során sokféle változáson estek át
a disputációk. Barátiak, vagy legalább is ba-
rátságosak, mindenesetre önkéntesek voltak
eleinte. Később parancsszóra, egyházi vagy
állami kényszer alatt és ellenkezés mellett
folytak és a legtöbbször súlyos veszedelmek
leselkedtek mögöttük. A zsidók eleinte kedv-
vel disputáltak. Eredetiben és alaposan is-
merték a szentírást, amely körül a vita
folyt és a talmud erős dialektikai felkészül-
tséget fejlesztett ki bennük. A maguk súlyos
kárán azonban nemsokára ráébredtek, hogy
hiába minden érv, minden igazság, még sin-
csen igazuk, ha a hatalom másképpen akar-
ja. Ráébredtek, hogy ügyelműk kell minden
szavukra. Nem engedhetik meg többé ma-
guknak, hogy tulhaladva a maguk hitének
védelmében, kipécézzenek valamilyen alapvető
dogmát az ellenfél hitágazataiból és bizony-
gassák, hogy hadilábon áll a józan észsel.
Vezéreltek elővigyázatosságra, önfegyelmre
intettek és vezérfonalakat dolgoztak ki a
hitvitázók számára. „Vigyázni kell, mert az
ellenfél a hatalom birtokosa is egyben és
egyetlen ökölcspással elnémíthatja az igaz-
ság szavát.” A hitvitákban gezeret láttak
már ekkor. Isten ostarát.

A midrás szerint már Ábrahám ösapánk
is disputált. A Talmud sokat és sok érdeke-
set beszél el a bölcsék vitáiról, amiket görög-
római kultúrájú uralkodókkal, kormányzó-
kkal, filozófusokkal folytattak. A hitviták
gyakran az államhatalom birtokosa előtt
folytak. Nagy Sándor, Ptolemaeus Philome-
ter, Domitianus előtt például. A Talmud
legnépszerűbb rabbija, Akiba, Tyrannus
Rufus-szal vitázott. Pontos adataink vannak
a Caligula előtt lefolyt disputációról. Az
alexandriai Philo mérközött meg benne
Apionnal.

A disputációk fölöttébb megsokasodtak,
amikor a zsidóság kebeléből kivált a kereszt-
tényekszektája. Jézus hívei eleinte csak a
messiási hitük részleteiben különböztek a
többi zsidótól. Azonagy templomba jártak,
még egyre zsidó egyházi funkciókat láttak
el. Ez a sürű és intenzív érintkezés bő-
mondhatni állandó alkalmat adott a vitakö-
zásokra. Később pedig, amikor a paulusi
ideák mélyebb ártok voltak a zsidók és a
keresztények közé, még mindig megmaradt
közös alapnak az ó-testamentum; most en-
nek interpretációja körül folyt a vita.

Gyakorlati voltak a disputációk a zsidók
és judaizáló keresztény szekták (13. század),
majd később a zsidók és a szentírás héber
eredetiben olvasgató humanisták között
(15. század). Nagy lendületet vettek a re-
formáció korában, amikor az új vallás alap-
tői eleinte a zsidók tömeges megtérésével
számoltak. Es mindenkor döntő szerep jutott
ki bennük az aposztatáknak, vulgáris szóval
a mesumedekeknek, akik, hogy érdemeket sze-
rezenek maguknak új környezetükben és
hogy üssenek egyet a tegnapi testvéreiken,
egyre hitvitákat provokáltak. A IX. Lajos
francia király előtt lefolyt hitvitában (1240),
a barcelonai Vikuach a Ramban-ban (1263)
és a 69 üllése kiterjedő tortosai disputácóban
(1413) egyképpen zsidó renegátok vitték ke-
resztény részről a szót.

A Juda Halévi „Kuzarija” révén vizitmert
a kazár király előtt 740-ben lefolyt hitvita,

BOGARAK, ficskók, poloskák, sváb bogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók

EXTRA-KATOL

Japán rovar-
por által.
Engros:
N. H. Bakthazar,
București I.
Str. Selari 7

amelyben a zsidó, a keresztény és a mohamedán vallás képviselői mérköztek meg egymással. Egyházi parancsszó vezényelte ki a zsidókat a frankisták ocsmány szeptája ellen a 18. században és a napjaink hitvitái közül jelentős az elvi szerepe a Franz Rosenzweig disputációjának Eugen Rosenstock professzorral és a Martin Buberének a teológus Karl Ludwig Schmidt-tel.

Hans Joachim Schöps csak a keresztény-zsidó hitvitákkal foglalkozik könyvében és nem a lefolyásuk külsőségei érdeklik, hanem az eszmei, pontosabban a teológiai tartalmuk. A dogmatikájukat igyekszik kihámozni, néhány gondolat-centrum köré igyekszik őket csoportosítani. Ott, ahol referál, szives-örömet követtem, mert — ezt hálával szegzem le — sokat és lényegest tanultam tőle. A disputációk történetét ugyanis eddig nem irták meg; mindössze egy összefoglaló ismeretést tudok rólok, amely a Klatzkin-féle Encyklopaedia Judaica-ban, rövidre fogott lexikonszerűen jelent meg. Schöps tehát új utakat tört. Ezért elismerés illeti meg. Az elvi álláspontjait azonban, épp így a végső következtetéseit, viszont nem vagyok képes megérteni, vagy akár csak méltányolni. Az elvi fejtegetései kuszák kissé és némelyikük-ből kéri, hogy fordításokból merít, az eredeti forrásokig nem tudott lehatolni. („Tájécsühimes nivó” mondta az efféleről Nachum

Szokolov.) Néhány példát csak. A könyve 10. oldalán kijelenti, hogy nem fogott volna bele a művébe, ha nem élne benne a hit, hogy a Szentírásból és az evangéliumból egyképpen Isten szava szól hozzánk. Néhány soral később viszont leszögi, hogy zsidó lévén, természetesen egyesegyedül a Tenachból hallja kicsendülni Isten szavát. A nagyon instruktív Israel und Menschheit című fejezetben pedig, amely Izraelnek az emberiséghez való viszonyát vizsgálja fel és amelynek végső konkluzióját már a Pámbám Jad hazachakájában megtaláljuk („Aki a Noa ivadékaiknak 7 törvényét követi és a megvalósításukon munkálkodik, a világ szentjei közé tartozik és része van a tulvilági életben.”) a 29. oldalon, tehát az egyik jegyzetben ez az égbekiáltó amhaarecség terpszekedik: A Halljad Izrael Echodjának daleth-je nagy és vastag betűvel van nyomtatva nemcsak az orthodox machzorimban, hanem a masszoretikus bibliai textusban is. Machzorimban? Schöps valószínűleg a sziddur-ra, az imakönyvre gondol. Viszont, ha a masszora textusát emlegeti, akkor nem lehet nyomtatásról beszélni, hiszen a Tóra szövege írva vagyon és nem nyomtatva.

A végső elgondolásai a Nathan Birnbaum jelszavával tartanak közeli rokonságot: Világ konzervatívjai egyesüljete! Ennek a jelszónak megvalósítása még elképzelhető valahogy. De semmiesetre sem azon az áron, amit Schöps a zsidók és a keresztények részéről megkövetel érte. A zsidók nem ismerhetik el a kereszténységről, hogy teljesen isteni igazság; ez hitehagyás lenne. A keresztények viszont nem adhatják fel a miszsiót és nem mondhatnak le arról a tanításról sem, hogy Izrael elszántotta Isten és ma voltaképpen az Egyház a hajdani kiválasztott nép legitím örököse.

A legokosabb tehát, ha a Schöps könyvét a Schöps keret-elméleti és a Schöps végső konzekvenciái nélkül hagyjuk halmi magukra. (t. i.)

Select Mozdó Ma utoljára

ELEANOR POWELL
zenés slágere:

Táncra születtem

Hétfői kezdettel: ADELE SANDROCK, GUSTAV FRÖHLICH, LIDIA BAAROWA
kiváló zenés vigjátéka:

BOBBY HADNAGY UR

Állandóan emelkedik a Zsidó Világkongresszus tekintélye

Az exekutive munkája. Az Emberi Jogok Ligájának rokonstenve

Bécs, május 22. Május 19-én kezdődött Bécsben a Zsidó Világkongresszus adminisztratív bizottságának ülése, amelyen dr. Nahum Goldmann és rev. Perlszweig jelentést terjesztettek elő az exekutive eddigi munkájáról.

A referátumok elsősorban a lengyelországi, romániai, danzigi, felsősziléziai és németországi zsidóság problémáival foglalkoztak. A referensek mindenekelőtt kihangsúlyozták, hogy a világkongresszus működése még kezdeti stádiumban van és a szükséges munkaadaptus még nem lehetett teljesen kiépíteni. Az elmúlt év munkája mindazonáltal beigazolta, hogy a világkongresszus tekintélye ugy a zsidó, mint a nemzsidó politikai

világban állandóan emelkedik. A kongresszus exekutiveje permanens kapcsolatban van különböző kormányokkal és a Népszövetséggel. Azokhoz a tényezőkhöz pedig, akik a zsidó politika szempontjából fontosak, az exekutívének szabad bejárása van.

Az általános vita során, amely az egész délutánt igénybe vette, az egyes országok delegátusai referáltak az országaikban élő zsidók helyzetéről. Végül B. Zuckermann és dr. M. Nurock a Világkongresszus szervezetről és propagandájáról tettek jelentést. A gyűlésen 37 delegátus képviselte az angolországi, svájci, lettországi, jugoszláviai, lengyelországi, romániai, ausztriai, csehszlovákiai és franciaországi zsidókat.

Az Emberi Jogok Ligája Párizsból a következő átiratot intézte a zsidó Világkongresszus exekutivejához:

„Ligánk aggodalommal figyeli az antiszemitizmust Középeurópa országaiban, különösen Lengyelországban és Romániában. Ismételtlen konstatalja, hogy mindenütt, ahol a demokrácia elvei visszaféjlőnek, vagyis ahol a hatalom doktrínái uralkodnak és ahol súlyedőben van az emberi egyéniség tisztelete, ott az antiszemitizmus előtérbe lép, helyesebben megerősödik.

Amidőn a Liga felemeli szavát a kivételes rendszabályok ellen, amelyek Keleteurópa zsidóságát fenyegetik, tudatában van az igazság és szabadság szentségének elveinek, melynek védelmére alakult. Az üldözés, amely a vallás és faj ürügyeire támaszkodik, logikusan kiterjed a politikai ellenzékre is. A lelkiismeretből szabadság sérelme magával hozza a vélemény szabadság sérelmét.

Abban a pillanatban, amikor a lengyel antiszemitizmusnak eleget tettek, — a lengyel reakció feloszlatta önkényesen az Emberi Jogok Ligáját Lengyelországban.

Amidőn osztjuk a zsidó Világkongresszus felháborodását az üldözésekkel szemben, amelyeket Keleteurópa zsidó lakóinak el kell szenvednie, ligánk egyuttal teljes szívvel vállal szolidaritást a Világkongresszus akciójával. — Victor Basch, elnök.”

Május 15-én
nyílt meg a
Baia-Băita

Kérógyógyfürdő és üdülőtelep, Gherla-Szamosujvár mellett, ettől 1 km távolságra. Clujtól 50 százalékos utazási kedvezmény. Olcsó árak. Penziórendszer. Fürdőorvos. A fürdő gyógyforrásaai kényhydogánt, szén-savat és konyhasót tartalmaznak s a világ leghatékonyabb ilyenműi forrásaival egyenrangúak.

Javalva női bajoknál, reumánál, izzadmányolmál és borbajoknál.
Térzene, táncmulatságok, csónakázás, halászás, strandok, homok- és napfürdők.

GALLIA IMPRIMÉK

az összes modern selyemváltozatokban

Figyelem!

Rendkívüli választék a dírekt Párizsból hozott, minden dessinből 1—3 ruhára való selyem-imprimékben.

Naponta kapjuk párizsi központunktól azokat a dessineket és anyagokat, melyeket nagy konfekciós házak Párizsban feldolgoznak.

GALLIA
CLUJ,
Str. Gen. Neculcea No. 2.
(Palatul Renner)

BRASOV,
Piata Libertății No. 3.

SIBIU,
Str. Regina Maria No. 7.

A sighet-i városi jéggyár harca a jégverem tulajdonosokkal

Végrehajtóval lepecsételték az összes jégvermet, majd mikor a polgármester feloldotta a zárlatot nem ieltett elökeríteni a végrehajtót

Sighet-Máramarossziget, május 22. Városszerte a legnagyobb megütközéssel tárgyalják a sighet-i városi tanács legújabb intézkedését, amelynek alapján csütörtök délután hatóságilag lepecsételték az összes jégvermet, tetemes károkat okozva az érdekelteknek.

A dolgok megértéséhez tudni szükséges, hogy május 15-én megkezdte működését Sighet-Szigeten a városi jéggyár. A városi vezetőségnek és a többi érdekelteknek nincs szükségük konkurrenciára, ilyen formán a városi tanács olyan értelmű határozatot hozott, hogy az egész város területén megtiltja a természetes jéghasználata. A javaslat annakidején hatalmas ellenzést talált a tanácsosok körében, végül azonban sikerült megszavaztatni a természetes jég használatának tiltásáról szóló javaslatot. A városi hatóságok azzal érveltek, hogy az Iza vize, melyből a természetes jeget emberemlékezet óta szedik, fertőző, ártalmas a közegészségügyre és az egészségügyi hatóságok nem tehetik ki a várost járványok pusztításainak.

A vonatkozó határozatot a városi tanács csak a tavasszal hozta, holott az érdekeltek még a tél folyamán megtöitötték jégvermeiket. A város a múlt évben horribilis taxákat inkasszált a természetes jég behozatala után, szekerenként 30 lejt, míg a korábbi években mindössze néhány lejt szedett a város egy szekér jég után. A borsós illetékek behajtása után természetesen látszott, hogy a város már engedélyezni fogja a felhalmozott készletek elhasználatát, annál is inkább, mivel a természetes jég közismerten tartósabb a műjégnél.

Mindezek ellenére, csütörtök délután minden előzetes értesítés nélkül a hatósági emberek megjelentek az összes jégvermekben és azokat a tulajdonosok tiltakozása ellenére lepecsételték. Az egyik nagy sör-raktárhoz éppen egy vagon friss sör érkezett meg, amit nem lehetett a hűtőkben elhelyezni, mert a hatósági emberek sem csak a jégvermet, hanem az egész raktárt lepecsételték. Ilyenformán a tulajdonos már behűtött árujához sem tudott hozzájutni, a forgalom megakadt, míg az ujonnan érkezett áru megromlásnak volt kitéve a raktár udvarán a rekkenő hőségben.

A tulajdonosok hiába hivatkoztak arra, hogy a sör nem kerül érintkezésbe a természetes jéggel, tehát nem is lehet ártalmas az egészségre, továbbá még akkor töl-

tötte meg jégvermét, amikor szó sem volt a városi jéggyár üzembehelyezéséről és hogy kifizette a városnak a jég behozatala utáni jelentős összegre felrúgó taxákat. Az érvelés mit sem használt. A végrehajtó viszont azzal az érveléssel állt elő, hogy a jégverem tulajdonosok néhány szekér taxájának lefizetése után rengeteg szekér jeget raktároztak fel, ilyenformán megkárosították a várost.

A sörraktárhoz hasonló eset több is előfordult a városban. Egyes mézárások nem tudtak hozzájutni a raktárokból a behűtött hushoz, a legtöbb sörraktárban pedig teljesen megakadt a forgalom. Az érdekelteknek egy küldöttsége megrohanta dr. Hodor Gyula polgármester lakását, aki készséggel állt a jégverem tulajdonosok rendelkezésére és utasítást adott a lepecsételt vermek szabadadtételére. A tulajdonosokat azonban újabb kínos meglepetés érte: órákig tartó keresés után sem lehetett megtalálni azt a végrehajtót, aki a lepecsételéseket eszközölte. Végül egyes merészebbek sajátkezüleg távolították el a hatósági pecsétet a raktárakról.

Számos érdekelt megbízást adott jogi képviselőjének, hogy kártérítési perrel éljen a város ellen, sőt egy bűnvádi feljelentés lehetőségét is tanulmányozzák.

Egyetemi tanárok által megállapítva biztós határu a

BIXADI-VIZ,

amely a gyomor-, bél-,epe-, hólyag- és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert fogyasztása enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindent 25 üveg vételnél a forrásnál is megrendelhető. Adm. Izvorului Bicsad, jud. Satumare.

Fedés palával (Eternit)

olcsóbb a bádognál 40%-kal. Oserépedésel is versenyképes, mert könnyű és a fedél faanyagánál óriási megtakarítás érhető el. Díjmentes ajánlattal szolgál „FAVORIT” fabrica de ardesie artificiale Osorhei, jud. Bihor.

Cluj-Kolod. Ez év cícov pénzárado beszé meg az új szegét 25 állapították 972 millió három millió évről a más lyen tények gosították re? Annyira ország gaz hogy a közt lejjele való dos emelés ország gazd volna-e a kr nek helyét na el, amel nemzetgazd

Szó sincs an vagy el hogy hatalm pedig illuzió ziók áldozat gek kétségt iparnak és a is megjavul ban csak a kedvezett, a nem konjunt vetlen követ belső ereje Csökkent ez vásárlóképes seti lehetősé elmult eszt irányzatot m általános jól rázatát azok kereshette v az elmult es minden kimé Az egyene az elmult es lejes többlet

Katasztrofálisan érinti a részvénytársaságokat az adóterhek fantasztikus emelése

Minden vonalon sokszáz, sőt néha sokezer százalékkal emelték a terheket a gőzerővel dolgozó adókievítő-bizottságok

Cluj-Kolozsvár, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Ez év márciusában a parlament Canceiov pénzügyminiszter optimizmustól tuláradó beszéde nyomán lelkesen szavazta meg az új költségvetést, amelynek végösszegét 25 milliárd 900 ezer millió lejben állapították meg az előző évi 22 milliárd 972 millió 500 ezer lejjel szemben. Közel három milliárdal emelték fel tehát egyik évről a másikra az ország budgetjét. Milyen tények, konkrétumok és remények jogosították fel a kormányt erre az emelésre? Annyira megjavult volna 1936-ban az ország gazdasági és pénzügyi helyzete, hogy a közterheknek újabb három milliárd lejjel való emelése az előző évi kétmilliárdos emelés után indokoltnak látszott? Az ország gazdasági élete teljesen kiheverte volna-e a krízis szörnyű pusztításait és ennek helyét olyan konjunktúra foglalta volna el, amely ilyen mértékben fokozta a nemzetgazdaság teherbíró képességét?

Egy nem létező konjunktúra illúziója

Szó sincs róla. A kormány nyilvánvalóan vagy el volt mindenáron tökélyre arra, hogy hatalmasat ránt az adóprésen, vagy pedig illúziók, még pedig veszedelmes illúziók áldozata lett. A behozatali nehézségek kétségtelenül javára váltak a belföldi iparnak és a mezőgazdasági termékek árai is megjavultak. Az ipari konjunktúra azonban csak a lakosság egy szűk rétegének kedvezett, az árak emelkedését viszont nem konjunkturális tünet volt, hanem közvetlen következménye annak, hogy a lej belső ereje és vásárló képessége csökkent. Csökkent ezzel együtt a fogyasztó tömegek vásárlóképessége is anélkül, hogy a kereseti lehetőségek megjavultak volna. Ha az elmúlt esztendőben a költségvetési előirányzatot mégis sikerült elérni, ez nem az általános jólét következménye volt. Magyarázatát azokban a drákói intézkedésekben kereshette volna a kormány, amelyekkel az elmúlt esztendőben az adóköveteléseket minden kimélet nélkül behajtották.

Az egyenes adóbevételek előirányzatánál az elmúlt esztendővel szemben 690 millió lejes többletet iktatott a költségvetésbe a

kormány. Szigorú és ellentmondást nem tűrő utasítások mentek ki az adókievítő bizottságokhoz. És ezeknek nyomán olyan adó-offenzíva vette kezdetét, amelynek nyomása alatt kétségbeesetten hördültek fel az ország dolgozó rétegei. A kereskedők, az iparosok és szabadfoglalkozásuak adóterheit olyan mértékben emelték a tulbuzgó bizottságok, amínóre még nem volt precedens az utóbbi évek egyre élesebbé váló fiskalitásának történetében sem.

Leccsarnak a részvénytársaságokra

A részvénytársaságok megadóztatása külön fejezetét képezi az ezévi adó-offenzívának. A részvénytársaságok, amelyek mérlegükben veszteséget mutattak ki, 1931-ig nem estek adózás alá. Iorga kormánya alatt Argetoianu iktatta be az adótörvény 39. szakaszába azt az intézkedést, amely veszteség esetén a részvénytársaságok tőkéjének és tartalékainak egy százalékát minősíti adóalapnak. Az utóbbi évek során számos egyéni cég alakult át részvénytársasággá az egész országban, miután ez látszott a legeredményesebb védekezési módnak az évről-évre elviselhetetlenül növekedő adókkal, illetékekkel és törvényen kívüli kötelezettségekkel szemben. Az ezévi költségvetéssel kapcsolatos adótörvény-módosítások azután drákói szigorral csaptak le ezekre a részvénytársaságokra. Amennyiben valamely részvénytársaság mérlegében veszteség mutatkozik, a vállalatot úgy tekintik, mintha a patenta fixa 12. osztályába becsztott kereskedelmi cég jövedelmét realizálta volna, ami évi 250 ezer lejnek felel meg. Így állott elő az a paradox helyzet, hogy az adókievítőbizottságok rendkívüli alaposággal áttanulmányozták ezidén is a részvénytársaságok helyzetét és nagy körültekintéssel törültek olyan kiadási és költségteleket is, amelyeket az illető cégek hiteles iratokkal és könyvekkel tudtak igazolni. Így is kénytelenek voltak azonban megállapítani, hogy a szóban forgó részvénytársaság veszteséggel dolgozott és ennek logikus következményeképpen fejére olvas-

Az új árak

Leszállítva 25%-kal

a tubusos
BOTOT

1755-ben kreált francia márka

30 sz. közép tubus **Lej 30,-**

35 sz. redukált tubus L. 22 helyett L. 18
29 sz. kis tubus L. 29 " L. 22
34 sz. nagy tubus L. 51 " L. 41

A 690 millió lejes egyenes adótöbblet általában a kereskedelem és ipar adózásának 30 százalékkal való felemelését jelenti. A lelkes adókievítő bizottságok azonban jóval túllépték ezt a határt, „váltak és akasztottak“ a román szólásmód szerint és szabadfoglalkozásuak, egyéni cégek adóját 100—200 százalékkal emelték fel, míg a részvénytársaságoknál az emelés egyes esetekben két-háromszáz százalékot is elér.

törvény intézkedései a részvénytársaságok 78 százalékát érintik és rendítik meg egzisztenciájukban.

Meghalni sem lehet

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy az offenzívával szemben megfelelő védekezési mód e részvénytársaságok felszámolása. A kereskedelmi törvény vonatkozó rendelkezései meghalni sem engedik ezeket a vállalatokat, mert a felszámolást minimálisan hathónapi terminushoz kötik és csak azután lehet a cég megszűnését bejegyezni. Az adótörvény a felszámoló részvénytársaságot kötelezi arra, hogy működésének első évében reá kivetett adó és a likvidálás évében kivetett adó közötti különbözetet térítse meg. Ha tehát az eddig kétezer lej adót fizető részvénytársaságra ezidén 100 ezer lejt vetettek ki, úgy a 98 ezer lejes különbözetet a likvidálás ellenére is meg kell fizetnie.

Néhány nappal ezelőtt minisztériumi rendelet érkezett le a pénzügyigazgatóságokhoz azzal az utasítással, hogy ebben az esztendőben kivételesen ne alkalmazzák még a rentabilitási pótadót. Mert — ugymond a rendelet — a részvénytársaságokat igen érzékenyen érintené az adóterhek váratlan emelkedése. A fiskusnak ez a nemes nagylelkűsége szívfacsaróan megható de mitsem változtat azon a tényen, hogy a részvénytársaságok körében valóságos pánikot idézett elő az adóinkvizíció újabb előretörése. Figyelemre méltó vonatkozása az emelésnek, hogy az a nagytőkét és a nagyipari és kereskedelmi vállalatokat nem érinti. Ezek ugyanis eddig is bevallott nyereséggel dolgoztak s így velük szemben az adókievítés módoszatai nem változtak. A kistőkét és a kisvállalatok részvényeseit annál érzékenyebben sújtja ez a szociálisnak a legkevésbé sem mondható rendelkezés, amellyel szemben az érdekelt szakképviseltek egyáltalán, vagy csak nagyon álmos és erőtlén formában emelték fel tiltakozásukat.

Az alapjukban megrendített vállalatok előtt két választás van: vagy felszámolnak a fentebb vázolt rizikó ellenére is, vagy pedig megfellebbezik az adókievítéseket és az alkotmányosság szempontjából támadják meg az új adótörvényt.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés, vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. Az orvosok ajánlják.

(Transilvania Karlsbadja)

Bixad
gyógyfürdő

Nyitva június 1-től

Ivókúra

Ásványvíz, szénsavas, kénés, gyöngyhábfürdők, speciális bélfürdők.
Legmodernebb hidegvíz gyógykurák, iszap-pakolások, inhalatórium.

Strandfürdő

Allandó fürdőorvos. Kétféle keresztény és kóser konyha. Diétás koszt, mérsékelt árak
Prospektust díjtalanul küld
Fürdőigazgatóság: BAIE BIXAD
Jud. Satu-Mare.

Mindenki használja:

A jövedelmi pótadó abszurduma

Sokkal fantasztikusabban alakul egy olyan vállalat adókievítése, mely mondjuk 100 ezer lej alaptőkével dolgozik. Egy ilyen részvénytársaságnál ugyanis 250 ezer lejes fiktív jövedelem 250 százalékos rentabilitást jelent, amely 20 százalékos jövedelmi pótadó fizetésére kötelezi az illető vállalatot. Ez a részvénytársaság tehát a következő adókat fizeti:

jövedelmi adó, megye, etc.	52.500 lej
20 százalékos rentabilitási pót.	50.000 „
Összesen	102.500 lej

A részvénytársaságnak tehát, amely százezer lej alaptőkével dolgozik,

egyetlen évben 102 ezer 500 lej adót kell fizetnie, vagyis többet, mint

amennyi a vállalat egész alaptőkéje.

1935 végén az országban 3300 részvénytársaság volt bejegyezve. Azóta, bár néhány, minden bizonnyal meg is szűnt, ez a szám csak szaporodott. Az új

KÖZGAZDASÁG

Az importkvóták felülvizsgálására újabb szakmai bizottságokat neveznek ki

Bucuresti, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Az ország józanul gondolkodó iparos és kereskedő társadalma teljesen értelemtelennül áll azelőtt a fejtelenség és kapkodás előtt, amely az importengedélyek kiosztása terén uralkodik. Alig mulik el hónap, hogy a legkülönbözőbb bizottságokat neveznek ki a kormány, melyek feladatát a behozatali kontingensek és a cégek importkvótáinak véleményezése, megállapítása, jóváhagyása, felülvizsgálása, ellenőrzése, revíziója, átcsoportosítása, stb. képezik.

Most újabb bizottságok alakítását jelentik tudósítónk. A bizottság hivatalos neve: „az importkvótákat verifikáló bizottságok”. Beosztásuk a külkereskedelmet szabályozó igazgatóság mellé történt. Feladatuk: az importengedélyek szakmánként, (textil, vas, fűszer, stb.) történő revíziója. A bizottságok tagjait az importőrök és az iparkamarák képviselői közül válogatja össze a minisztérium. A bizottságok Pop Valer miniszter visszatérése után kezdik meg működésüket.

Megjelent a banktörvény módosítására vonatkozó törvénycikk

Nem folyósíthatnak többé kölcsönt a bankok az igazgatóság tagjainak

A banktörvény legutóbbi módosító rendelkezései élénken foglalkoztatják a szaköröket. A módosító törvény érdekességei közé tartozik a kisbankokat eddig ért intézkedés megváltoztatása, miszerint nem kell fuzionálniuk, vagy feloszlaniuk, illetve alapítóikat felelősekné, hanem „Nép-hitelintézet” címen tovább működhetnek (a „Nép-hitelintézet” elnevezés a részvényekre rávezetendő). A bankok a jövőben már semmi körülmények között nem folyósíthatnak kölcsönöket az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság tagjainak. A régi törvény az alapítókat 20 százalékát engedélyezte.

A módosító törvény a bankokat kis-, közép- és nagybankokra osztja fel alapítóikük nagysága szerint és pedig az intézetek kisbanknak tekintendők 10 millió, köz-

zépbanknak 10-től 60 millióig, nagybanknak 60 millió lejen felül.

Megváltozott a költségkvóta beosztás is. Ezentul az általános adminisztrációs költségek a kihelyezések után számítva kisbankoknál 9 százalék, középbankoknál 6, és nagybankoknál 7 százalék lehet maximummal.

Érthetetlen a törvénynek azon intézkedése, miszerint a költségkvóta 20 millió lej alapítókéig 7 százalékánál nagyobb nem lehet. Ezen intézkedés ugyanis ellentétben áll a fentebb közölt beosztással s így a kisbankoknak, valamint a középbankok egy részének kétféle költség százaléka is van. Reméljük, hogy a banktörvény évek óta várt szabályzata ezen téves intézkedést tisztázni fogja.

Rövid üzleti hírek

Erdekes biztosítási per vette kezdetét a bucaresti törvényszék előtt. A Craiovai gimnázium 76 millió lejre volt biztosítva a Generala, Dacia-Románá, Nationala és Agricola-Foncera biztosító intézeteknél. Az épületek egy része 1930 évben tüzkárt szenvedett. A kár felbecslését 3 millió lejből állapították meg. A gimnázium nevében az iskolai tanács elnöke és a gimnázium igazgatója elfogadták ezt a becslést és a közoktatásügyi minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy a kár teljes megtérítésére a fent említett két személy az összeget felvegye. 1936-ban a gimnázium új iskola tanácsa perbe fogta a négy biztosítót, valamint az összeget átvéveket, kikkel szemben szolidárisan 7 millió lejt követel arra hivatkozva, hogy a kár tényleges összege 10 millió lejre rug. Az ilfovi törvényszék hétfőn kezdte meg az érdekes biztosítási per tárgyalását.

Compania Română de Lemne S. A. Valea Uzului címen, a Ciuc megyei Uzvölgyben levő gőzfűrész és a környékbeli erdők kihasználásá-

sára, Sănmartin székhellyel, 3 millió lej alapítókével új részvénytársaság alakult. Az igazgatóság tagjai: Dr. Ernest Ene, Bucuresti, Ioan V. Vines, Bucuresti, dr. C. G. Alexianu, Bucuresti, C. C. Bossie, Bucuresti, Artur Rosenberg, Valea Uzului, Siegfried Rosenberg, Cernauti és dr. Ilarie Debu, Mercurea-Ciuc.

Minerva biztosító társaság r. t. Cluj május 20 tartja évi rendes közgyűlést, amelynek tárgysorozatában többek között szerepel az intézet 10 millió lejes alapítókéjének felemelése is.

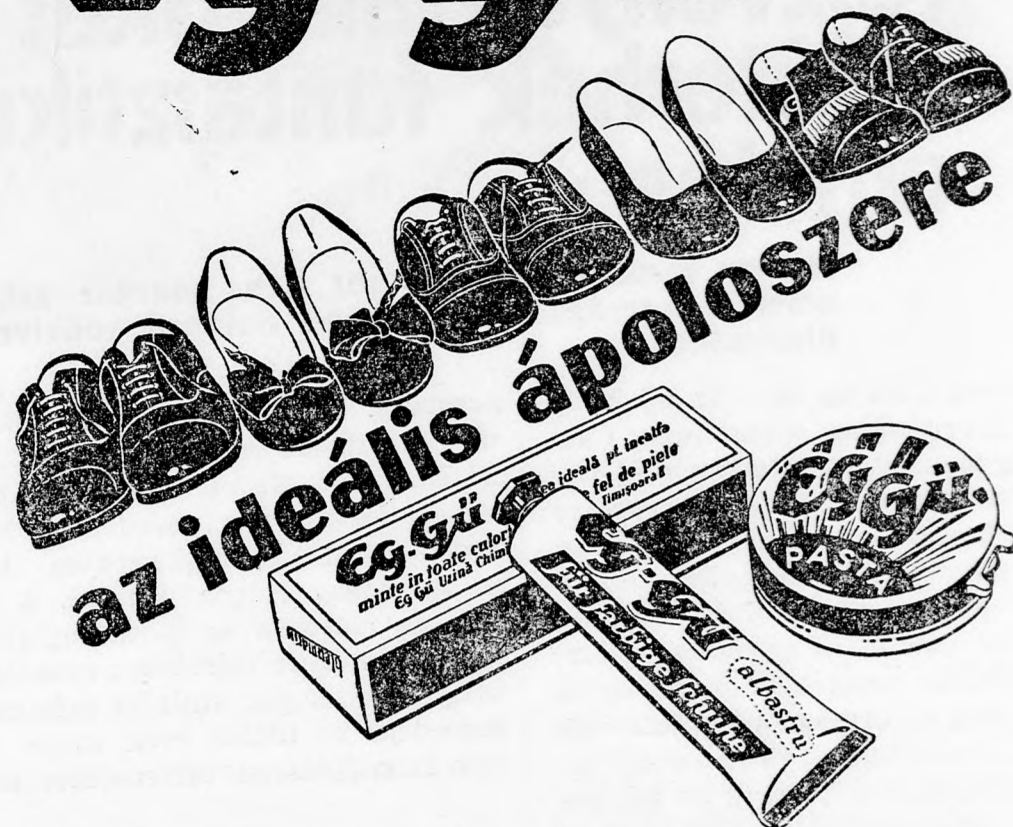
A „Molifut” Timisoara-i fakereskedő vállalat társtulajdonosai békés megegyezéssel szétváltak. A vállalat egyedüli tulajdonosa Grishaber Jenő, aki azt változatlan cégszöveggel vezeti tovább, míg Kauders Ernő mint fanagykereskedő és nagyobb vállalatok képviselője működik tovább.

A Strada Vicon épült új klinikai épület befejezésére tartottak árlejtést Clujon 9.990.000 lej költségvetési előiránnyal. Résztvettek az árlejtésen Deveseri Emil 19% engedménnyel, Reich Eugen 17% engedménnyel, Bohatli Leó 16% engedménnyel, Moil Elemér, Ing. Negrutiu Ioan, Tiberiu Eremie, Koncez Ernő, Sămon V., Demény, Rätz & Atli.

Somesana S. A. pentru Industria Forestieră si Cariere de Piatră satumarei vállalat megvásárolta a Baimare-i Delta Lengyel & Co. cég gőzfűrészgyárát. Az ipari kedvezmény ugyancsak a Somesanara ruházattalát.

A cluj Iparkamara a CEC-től 500.000 lejes kölcsönt vesz fel, melyet a cluj felső kereskedelmi iskola építési munkálataira fognak felhasználni.

S. A. pentru Comertul Lemnului din Lipova fakereskedelmi részvénytársaság felszámolását a timisoarai törvényszék bejegyezte. Felszámolók: Ladányi Dezső, Karpfi Dezső és Karpfi Dezső.

Fabrica de Lăzi S. A. cég alatt, Târgu-Mures székhellyel új ládagyári részvénytársaság alakult.

A cluj dohánygyár május 17-én versenytárgyalást tartott 6000 köbméter és külön 100 vagon tűzifa beszerzésére személyzete részére. Az árlejtésen résztvettek: Intr. Forestiere Romanea, Balázs, Muntean, Krausz Viktor, Löbli, Calcit, Transsilvaneana és

Stern Ciucea. Ajánlatok bík tüzfára 220-240 lej, tölgyre 198-220 lej, vagontételben bík tüzfára 5100-5400 lej, cserfára 4800-5000 lej körül ingadoztak.

A statisztikai hivatal kimutatása szerint folyó év január havában 7750, február hóban 6597 és márciusban 8927 vagon különféle faanyagot exportáltak.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Finzler ruhafestő és tisztító. Telefon 505. Str. T. Vladimirescu 11. sz. Elsőrendű munka! Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Tanítványképzést vállal többféle módszerrel Ella Kosmetikai Intézet Regele Ferdinand 11. I. emelet. Tartós színpítés. Ránckezelés.

Üzlethelyiség, raktár és pince eljére jutányosan kiadó. Ugyanott fűszerberendezés is olcsón eladó. Mandula, Mihai Viteazul 15.

Ipari vállalat keres belvárosban azonnalra legalább 12x6 m. nagyságú (esetleg 3-4 szobás) helyiséget. Ajánlatot „Külön telek” jellegre a kiadóba.

Főmunkivételű, modern telepház, kombinált szekrények eladók. Miasztalos, Str. David 3.

Felvételre keres erdélyi ékszer-engros cég feltétlenül megbízható, jelleme és garanciával rendelkező szakmabeli utazót. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével Klein Izidor Tg-Mures, Reg. Ferdinand 23 címre küldendők.

Keressék azonnalra egy román, magyar, német nyelvet beszélő, jómegjelenésű divatáruban jártas önálló kiszolgálót. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével Klein Izidor Tg-Mures, Reg. Ferdinand 23 címre küldendők.

Magas áron vásárolok

régiséget, szőnyeg, zongorát, butort, ékszer. Hívásra odautazok. STERNBERG IZSAK régiségkereskedő Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 13.

Román-magyar levelezőt, ki könyvelésben is jártas, keres vidéki iparvállalat. Gyorsíró-nő, lehetőleg családos, előnyben. Részletes ajánlatokat „Iparvállalat” jellegre a kiadóba kérünk.

2 üzlethelyiség lakással, üzletnek vagy vendéglőnek kiadó. Calea Reg. Ferdinand 70.

Egyszobás, fürdő- és előszobás garconlakás kiadó. Calea Reg. Ferdinand 70.

3-4 szobás komfortos lakás azonnal kiadó. Calea Reg. Ferdinand 70.

Az örökéletű, modern, elegáns, feltűnően olcsó „Flander” függöny, ágyterítő, asztalterítő kapható minden jobb üzletben, továbbá kizárólagos romániai készítőjénél: Függöny-fűzőszalon Str. Neulcea 2. Dermata-palota. Tetszés szerinti méretben készül.

Fiatal segéd(nő) rövidáru, férfi, nőidivat-üzletbe felvétetik. Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igény megjelöléssel „Megbízható” jellegre a kiadóba.

Nászajándékoknak alkalmas márkás porcellánok, szervizek, perzsa-szőnyegek, képek és kékperetek olcsón, nagy választékban: „Pax” Cluj. Calea Victoriei 6.

Férjhez adnám hűgomat. Elismert csinos, alacsony termetű, önhibáján kívül elvált gyermektelen izr. 27 éves urinőt. Biztos jövődelmű textil és céna, 600 ezer lej értékű tehermentes üzlettel személyesen vezeti. Értékes lakással rendelkező és nagyobb örökség várományosa. Hozzáillő szituált, szolid életet kedvelő izr. urak teljes címmel részletesen leírt levelükre bővebben válaszolok. Címem: „Szerencsés véletlen” a kiadóba.

Hölgyek figyelmébe! Művészies parókakészítés már 1400 lejtől. Parókák tartós oncolólasa 200 lejtől. Legrégibb és legmegbízhatóbb cég. Összes külföldi különleges-ségekkel szolgálók. Mussa hölgyfodrász, P. Unirii 23.

Sängeorg fürdőben régi jóhírnévek örövendő ort. kóser vendéglőmet május 25-én nyitom meg. Szíves pártfogást kér Grün Zsigmond.

Megvételre vagy átvételre keresek jóformalmu detail pálnka cépo, vagy nagyon jóformalmu fűszerüzletet, esetleg italmérésű Erdély vagy Bánátságban. Ajánlatokat „Rentábilis” Rudolf Mosse Arad.

Szakács-szakácsnő nagy gyakorlattal elsőrendű konyhához felvétetik. Pardess ארטי קשרי bodega Piața Mihai Viteazul 1.

FIGYELEM! MINDAZOKNAK, AKIKNEK AZ EGÉSZSÉGÜK DRAGA! A Primeros „Brilliant-Extra-Primissima” és a „Luxus-Silken-finest” garantáltan 5 évi tartóssággal bírnak, mert minden egyes darabot sajtoltievegővel megtöltött speciális készülékkel szaktak ellenőrizni és emiatt az emberek milliói csak a Primeros speciálisokat részesítik előnyben.

Még Pápa elkö...

Pollák János a veszedelmét két nap al...

Cluj-Kolozsvár (tud.) A rendőrség megfeszített m... Béla betörőt, a radó hajlon v... a Heinrich szap... letartóztatása... gyilkossági kísé... ros különböző v... tekben történt... ták, hogy Pápa... törést követet... nagyobb értékel... értékesítése sor... betörőt letartózt...

A rendőrség Aurel, a bűnig... totta, Marpozan... Pardi detektiv... Léb-villában tör... gyanuja Pápaire... tatóztattak le... lábában történt... val. Pápaire ekk... vizsgálati fogsá... Pápaire azonban... szabadrábrahely... zott, hogy becs... egymásutánban... rést: A Vulkan... cseh-szlovák köv... volt alpoigárm... Precup középisk... cai, Halász Józ... ker Lajos tor... 46. számú villáj... úzte: lehetőleg... az ablakon kere... ablakot betörte... villában. Schenk... törtéken tette t... kót, egy abrosz...

A rendőrség a... hajtott betörés... kezdve Pápaire B... ta azonban a m... lyeken, ahol a t... mációkat adtak... A rendőrség... alá helyezte az... feltételezhető v... tetésbe kerülh... Pollák Jakab Ba... ócskaruhakeres... Pollák Jakabnal... volt Pápaire kézn...

Hog... [Pollák Jakab... következőképp... tásának izgalma... - Az elmúlt... kor megjelent n... fi, akit azelőtt... zott eladásra. E... nem tudtam, ho... zolja magát. E... személyazonossá... Csütörtökön az... ahol azonban a... szolgája felism... habát Schenker... kijött az ózzerre... szintén azt állít... jétől lopták el.

A rendőrség... igazoltam, hogy... embertől vettem... szolvány mutató... megmutattak ne... én én felismer... ez az ember ne... akit a Léb-villá... gyanúsítottak. A... ha Pápaire még... azonnal értesítse... tot. A kabatot é... jével károsodtat...

Pá... Pénteken es... vacsoránál ilte... lakásomra. Ingu... kóját. Százöt... állítottam, hogy... álti igazolványá... nincs nála. A...

Még hat betörést ismert be Pápai Béla, a Léb-villában elkövetett merénylet tettese

Illák Jakab ócskaruhakereskedő juttatta rendőrkézre veszedelmes betörőt. A rendőrség bravuros nyomozással két nap alatt állapította meg Léb Miksa támadójának kitért

Cluj-Kolozsvár, május 22. (Az Uj Kelet) A rendőrség bünyői osztálya egyhetes megfeszített munka után letartóztatta Pápai B. betörőt, aki a vasárnapi hétvégre virágok hajnalon villájában rálőtt Léb Miksára, Heinrich szappangyár tulajdonosára. Pápai letartóztatása a Léb-villában történt rablókiosztási kísérleten kívül fényt derít a különböző villanegyedeiben az elmúlt hetekben történt betörésekre is. Megállapították, hogy Pápai a legutóbbi időben hat betörést követett el és mindenütt kisebb-nagyobb értékeket lopott el. A lopott tárgyak felszámítása során sikerült is a veszedelmes betörőt letartóztatni.

Pápai bűnlajstroma

A rendőrség nyomozását dr. Draghiciu vezette, a bünyői osztály igazgatója irányította, Marpozan komisszár, Nagy, Diosan és a detektívek közreműködésével. Már a Léb-villában történt betörés után a rendőrség Pápai irányult, akit február végén letartottak le, Rózsa Mór vezérigazgató villájában történt betörés elkövetésének vádjával. Pápai ekkor az ügyészség három havi szabadsági fogság után szabadlábra helyezte, az azonban nem akart megjavulni, holott szabadlárahelyezése előtt is sokat fogadkozott, hogy becsületese utra akar térni. Gyorsan megint hat helyen követett el betörést. A Vulkan uca 13 szám alatt Gasparik szlovák követéségi titkár, Botez ezredes, polgármester Andrei Muresan uca, középiskolai tanár Moise Nicoara uca, Halász József Marzescu uca és Schenker Lajos tornatanár Andrei Muresan uca számú villájában. Pápai ezt a specialitást el lehetőleg csak magános villákba tört be, általában keresztül, gyakran úgy, hogy az ártól betört. Legutolsó betörése volt Léb-villában. Schenker Lajosnál az elmúlt hét esikén tette tiszteletét és innen egy trencskói egy abroszt és egy ernyőt vitt el.

A rendőrség gyanuja

A rendőrség a hasonló „stilusban” végrehajtott betörések mögött az első perctől Pápai B. gyanakodott. Megzavarás után a nyomozást, hogy azokon a helyeken, ahol a tettest látták, ellentétes információkat adtak külsejéről. A rendőrség már a hét elején megfigyelés helyezett az összes orgazdákat, akikről feltételezhető volt, hogy Pápaival összeköttetésbe kerülhetnek. A rendőrség gyanúját erősítette a Léb-villában lakó illák Jakab Baritju uca 10. szám alatt lakó ócskaruhakereskedő esete is megerősítette. illák Jakabnak egyébként is jelentős része a Pápai kézrekerítésében.

Hogyan került rendőrkézre Pápai

Illák Jakab az Uj Kelet munkatársa előtt beszélgetésként adta elő Pápai letartóztatásának izgalmas történetét: „Az elmúlt héten szombaton este 8 órakor megjelent nálam egy munkáskülsőjű férfit azelőtt nem ismertem. Trencskót hozta eladásra. Ezer lejt adtam érte, de mert tudtam, hogy kicsoda, kértem, hogy igazolja magát. Ekkor Florea névre kiállított személyazonossági bizonyítványt mutatott. Történetem az ózzerre vittem a trencskót, azonban a katolikus gimnázium iskolaigazgatója felismerte és azt állította hogy a betörést Schenker Lajos tornatanár tulajdona. Azt az ózzerre a tornatanár felesége is, aki azt állította, hogy a kabátot a férfitől lopták el.

A rejtélyes Florea

A rendőrség ekkor kihallgatott és én is megkérdeztem, hogy a kabátot egy Florea nevről vettem, aki személyazonossági igazolványt mutatott fel. A rendőrség erre mutatott nekem egy fényképet, amelyen felismertem Floreat. Kiderült, hogy az ember nem Florea, hanem Pápai Béla, a Léb-villában elkövetett betöréssel ismert. A rendőrség utasított, hogy Pápai megegyezzen jelentkezik nálam, majd értesítem a legközelebbi rendőrszolgálatot. A kabátot elvették tőlem és én így ezer lejt károsodtam.

Pápai másodszor is megjelenik

Pénteken este fél kilenckor családommal szombatkor ültem amikor Pápai bekopogott nálam. Ingujjban volt és karján hozta a kabátot. Százötven lejt kért érte. Ujra felhívtam, hogy mutassa fel személyazonosságát, igazolványát, de kijelentette, hogy most nincs nála. Azt mondtam neki, hogy a

szomszédokba megyek át százötven lejt kölcsönkérni és a Mihai Viteazul tér sarkára szaladtam ki, ahol a rendőrszolgálatnak szótam. Rövidesen három rendőrrel együtt érkeztem haza és azzal az indoklással, hogy a legutóbbi alkalommal lopott kabátot adott el nekem, átadtam Pápai a rendőrségnek.

Igy került tehát Pápai a rendőrség kezére. Dr. Draghiciu Aurel azonnal megkezdte kihallgatását. A bizonyítékok sulya alatt a betörő hamarosan megtört és beismerte az összes, általa elkövetett betöréseket, valamint a Léb-villában megkísérelt rablókiosztást is.

Helyszíni vizsgálat a Léb-villában

A kora délelőtti órákban a rendőrség már meg is tartotta a Léb-villában történt betörés rekonstrukcióját. Pápai engedelmesen vezette el a detektíveket a villához. Elmondta, hogy a főbejáraton jutott be a feljárathoz. Azt állította, hogy a nyitott kertajtón ment be a kertbe és ötlesterüen hajította végre a támadást, mert látta, hogy a fűdöszoba ablaka nyitva van. Leszerelte a két vasrudat, amit állítása szerint teljesen egyedül hajtott végre. Innen aztán, a kertiszéket használva számmolyul, beugrott a fűdöszobába.

A fűdöszobában az egyik detektív játszotta meg Léb Miksa szerepét. Itt azonban Pápai ellentmondásokba keveredett. Azt állította előbb, hogy csak akkor lött, amikor már Léb Miksa megtámadta. Rögtön rá azonban megváltoztatta vallomását és beismerte, hogy abban a pillanatban, amikor meglátta, hogy teleplezték, három lövést adott le. A három lövésből kettőt talált, a harmadik golyót a fűdőkád betonjába furódva megtalálták.

Ezután támadtak rá Léb Miksa és családtagjai. Sikerült azonban lerázni a magáról a támadóit és mikor látta, hogy Léb Edit az uriszobába rohan telefonálni, utána szaladt, mert a fűdöszobában keresztül már nem szökhetett. Az uriszobából az előszobába, innen a lépcsőfeljártra jutott ki és elmenekült.

A Léb-villában szembesítették a bűntény tanuival, akik azonnal felismerték. Innen a rendőrség még a délelőtti órákban az összes villákba elszállította, ahol a legutóbbi betöréseket elkövette és mindenütt rekonstruálták

Legyek
sokszor még a legnyugodtabb embert is kihozzák sodrából. A legyek megzavarják nyugalmát, bepiszkolják otthonát, egészségét veszélyeztetik, mert számtalan betegség hordozói. Pusztítsa a legyeket FLY-TOX-al.

FLY-TOX

a betöréseket. A Precup-villában megállapították, hogy a ruhadarabokon kívül két revolvert vitt el, az egyik régi típusú Vellodog-revolver, amellyel Léb Miksára lött rá. A revolver ötlövetű, nehezen kezelhető fegyver. A másik lopott revolvert, egy angol Brownningot Kiss Mórnak, állandó orgazdájának adta el. Pápai vallomása alapján a rendőrség Kiss Mórt is letartóztatta.

tenére, hogy megerősített karhatalom érkezett a városba. A zsidó lakosság a zavargásoktól való félelmében pánikszzerűen menekült a városból és aki csak tehetett, elhagyta Breszlitovszkot. Május 15-én nyugodtabban telt el a nap, noha az egyes külvárosokban tovább folytatódott a rombolások és zsidóverések. A nemzsidó kereskedők és háztulajdonosok a pogromistáktól való félelmükben keresztény, vallásos emblémákat szegtek ki az üzletajtókra és a házak kapujára. A rombolások folyamán a zsidók által elszennvedett kárt, mintegy kétmillió zlotira becsülik.

Kétnapos pogrom Breszlitovszkban

A két napig tartó zavargások alatt földig rombolták le az összes zsidó üzleteket és véresre verték a zsidó járókelőket

Varsó, május 22. A lengyel hatóságok csak most engedték külföldre továbbítani azokat a híreket, amelyek a breszlitovszki pogromról szólnak. A breszlitovszki véres zavargások még május 13-án történtek, de a hírek külföldre való jutását mindezt ideig sikerült megakadályozni. A most külföldre érkezett szűkszavú jelentésekből nem lehet pontosan megállapítani, hogy mi történt tulajdonképpen május 13-án Breszlitovszkban. Annyi tény, hogy a környező falvak paraszt lakossága a városi huligán elemekkel együtt, megrohanták a várost, amelynek 25 ezer főnyi lakossága van.

Valamennyi zsidó üzletet a szó szoros értelmében a földig rombolták le, százzal törték be a zsidó lakások ablakait és véresre verték azokat a zsidókat, akiket kezük közé kaparintottak. A pogromnak állítólag több halálos áldozata is van. A rombolások a kora reggeli óráktól egészen az éjfél óráig tartottak. Május 14-ről 15-re virradó éjszaka a zavargások megisméltődtek, annak el-

Dr. Emil Sommerstein zsidó képviselő felkereste hivatalában Breszlitovszk kormányzóját, aki a prytyki pogrom idejében a radomi kerület kormányzója volt, akitől követelte, a rend helyreállítását. A kormányzó megígérte, hogy mindent el fog követni a zavargó tömegek megfékezésére május 14-én további 250 rendőr érkezett Breszlitovszkba és ennek ellenére nyugodtan folytatók tovább a rombolások.

A hatóságok attól tartanak, hogy a Breszlitovszk körüli helységeken új zavargásokra kerülhet a sor, mert a nemzeti demokrata párt szakadatlanul izzag a falvakon.

A Kurier Poranni, az ujonnan alakított nemzeti egység néven működő kormányzó párt hivatalos organuma, a breszlitovszki eseményekkel kapcsolatban azt írja, hogy a zsidók szakadatlanul provokálják a lengyeleket és viselniük kell e provokációk következményeit.

A zsidó parlamenti klub tagjai intervegniáltak a belügyminiszternél, aki ígéretet tett arra, hogy minden eszközzel meg fogja akadályozni a zavargások megisméltődését. A Nasz Przeglad zsidó napilap pénteki számát, amely részleteket közölt a breszlitovszki eseményekről, elkobozták.

Windsor herceg nem köt egyházi házasságot Simpsonnéval

Tours, május 22. (Rador). Windsor herceg és Wallis Warfield asszony (volt Simpsonné) polgári házasságkötését nem fogja semmilyen egyházi aktus követni. Windsor herceg magántitkára cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a volt uralkodó és az angol királyi család között nézeteltérés merült volna fel.

tűzfára 220-
vagonstélben
ára 4800-5000

utatása szerint
február hóban
a különféle fa-

ÉK

rdetés 20 lej.
adó. Jellege

férfi, nőidivat
eddig működés
sszel „Megbiz-

márkás por-
nyegek, képek
választékban:

ismert csinos,
kívül elvált
st. Biztos jöve-
ezer lej értékű
n vezet. Érté-
gyobb örökség
t, szolid életet
részletesen le-
olok. Címem:

szies paróká-
rókák tartós
bb és legmeg-
bi különleges-
lygofodrász, P.

hírnévek ör-
t május 25-én
kér Grün Zsig-

keresek jófor-
gy nagyon jó-
g italméréssel
okot „Rentábi-

AK, AKIK-
AGA! A Pri-
issima” és a
ntáltan 5 évi
inden egyes
öltött speciá-
ellenőrizni és
ak a Primeros
előnyben.

Amerika meg akarja tiltani az aranyimportot

Hetenként ötvenmillió dollár értékű arany érkezik Amerikába

Newyork, május hó. Ha a jelek nem csalnak, Amerika rövidesen megtiltja az arany behozatalát, vagy legalább is olyan intézkedéseket és rendszabályokat fog életbeléptetni, amelyek hivatva vannak gátat vetni az országot elöntő aranyfolyamnak.

Hogyan — kérdi az európai polgár — van ország, ahol nem kell az arany? A legtöbb európai állam aranyhiányban szenved. Kormányok legnagyobb gondja ez a sápadt, sárga fém, ami nincs és törvények, miniszteri rendeletek egyre sokasodó száma légmentesen szeretné elzárni az ország határokat, nehogy a drága arany kiszivároghasson. Országok politikája ezen fordul meg és akkor van állam a világon, amelyik visszautasítja az aranyat.

Akármiilyen hihetetlenül hngzik: van. Amerikának nem kell az arany. Amerikának túl sok van belőle. Szerinte fogyókat tartani az aranyból. Szeretne megszábadulni egy részétől. De nem tud. És közben tart az áradat. Hetenként átlagban 50 millió dollár értékű arany érkezik Amerikába. Tulzás volna azt mondani, hogy fojtogatja az országot, de annyi bizonyos, hogy súlyos fejfájást okoz a kormányának. És ez a fejfájás súlyosabb bajokra fog vezetni, ha sürgősen nem segítenek rajta. Ezért mondják, hogy a kormány drasztikus intézkedésekre készül, aminek hatását az egész világ, elsősorban Anglia fogja megérezni.

A világ aranykészletének 40 százaléka Amerikában

A világ készletének több, mint 40 százaléka, kerekében 12 milliárd dollár értékű aranyat őriznek ma Amerikában. Ennyi aranya van a kincstárnak, mert a törvény értelmében minden aranyat, akár itt bányásszák, akár importálják, a kincstárnak kell beszozáltatni. A vétel még a múlt év decemberében is úgy történt, hogy a kincstár az arany értékének megfelelő államjegyeket helyezett letétbe a Federal Reserve Banknál. Ez ugyanilyen összeggel emelte a bankbetétek összegét: márpedig ha a bankoknak sok betétjük van, az baj, mert kénytelenek azt kikölcsönözni. Félni lehetett, hogy az aranyfolyó eltépi a gátakat, minden komoly gazdasági alapot nélkülöző prosperitást, spekulációt, dinom-dánomot hoz létre, hogy aztán rövidesen összeomolják.

Eppen ezért igen elmés megoldást eszeltek ki. Sterilizálták a beömlő aranyat. A bankoktól (helyesebben a bankok kliringházától, a Federal Reserve Banktól) vették kölcsön a pénzt, amivel az aranyért fizettek. Ezzel nem növelték a betétösszeget s a vásárolt aranyból inaktív alap lett. Igen ám, de a kincstár nem kölcsönözhet a végletekig és saját készpénzkészletét sem használhatja fel olyan érték megvételére, amit kénytelen félretenni, mert nem tud mit kezdeni vele. Közben a francia, az angol, a holland vagy ha úgy tesszik, hindu amerikai vásárlóerőt kap az aranyért, akár készpénz, akár áru, akár kamatozó értékpapír formájában.

Ez elég baj Amerikának. A kormány külön baja, hogy ebben az évben már 450 millió dollárt kénytelen kiadni „értéktelen” inaktív aranyért. Ez az összeg könynyen kétféle módon emelkedhetik egy év alatt, holott a költségvetés ugys nagy deficitet mutat és az állami kötvények estek a tőzsdén.

Erre azt lehet mondani, hogy miért kell Amerikának aranyat vásárolni és miért a mai magas áron? Egyszerűen azért, mert a vásárlók beszüntetése, de még inkább az ár leszálltása súlyos következményekkel járna. A kincstár ma 35 dollárt fizet egy uncia aranýért. Mondjuk, hogy csak 30 dollárt fizetne. Ez automatikusan emelné a dollár értékét, mert az már nem 1/35, hanem 1/30 uncia aranyat érne. A külföld elárasztaná amerikai érték papirokkal a piacot, hogy a különbséget zsebretehesse. Ez könnyen összeomláshoz

vezethetne, nem beszélve a külkereskedelmi veszteségekről.

Szabadkereskedelem, vagy behozatali tilalom

A vásárlások beszüntetése lenyomná az arany árat és ezzel szintén emelné a dollár értékét. Csak a processzus lenne lassabb és a reménynek azzal a szalmaszálával kecsesgetne, hogy a világpiac felvevőképessége segítene elkerülni a katasztrófát.

A „sterilizáció” beszüntetése rosszabb eredménnyel járna. Rövid egy év alatt körülbelül 2 milliárd dollárt pumpálna Amerika hitel szervezetébe. A hatásra nem is gondolni.

A külföldi tőkésnek súlyos megadóztatására (s így az arany beömlésének megátalására) sem lehet gondolni. Az ilyesmit rögtön retorziót von maga után és Amerikának sok milliárdja fekszik Európában. Ez az intézkedés különben is felborítaná a kereskedelmi szerződéseket.

Már arra is gondoltak, hogy szabadá teszik az arany kereskedelmét. De félnek, hogy ez hirtelen áresessel járna. Különben is, miért vásároljon a közönség aranyat? Az arany nem véd az inflációtól, csak a papírpénz elértektelenedésétől és Ameriká-

ban ettől nem kell tartani. Viszont tartani kell az arany áresésétől, ami veszteséggel járna. Az áremelkedés pedig arra kényseritené a kormányt, hogy újra bevonja az aranyat s a vásárlók ezen is vesztenének.

A megoldás valószínűleg az arany embargója lesz. Megtiltják a behozatalát. A kormány továbbra is megveszi a belföldön bányászott aranyat, csak importját tiltja meg, ami ugyan fél megoldás, de a többihez viszonyítva még a legkevésbé veszélyes operációnak látszik. A beteg operálni kell, hát inkább a vakbelét hagyja kivenni, semmint a veséjéhez engedjen nyulni.

Kérdés, hogy mit fog Angla ehhez szólni. A brit birodalom termeli a világ legtöbb aranyát. Egyedül Dél-Afrika 400 milliót bányászott az elmúlt évben. Dél-Afrika jöleté az arany áráról függ. Anglia jöletét viszont erősen befolyásolja mind az, ami Dél-Afrikában történik. Ha Amerika megtiltani az arany behozatalát, a délafrikai krízist megéreznek Londonban. Angla kénytelen volna egyezkedni, utat és módot találni arra, hogy megátolja az arany ömlését Amerika felé. Lehet, hogy Anglia máris keresi a megoldást, nehogy az amerikai probléma angol problémává változzék át. Amerikának ugyanis cselekednie kell. A világ két leggazdagabb nemzetnek Amerikának és Angliának nyűg és gond az arany. Vele s nélküle nem tudnak meglenni, ami sodorja a világot a kaosz vagy a gyökeres gazdasági változás felé. (K. S.)

SPORT

A Chinezul ma a Viktoria ellen utolsóelőtti rohamra indul pozíciója megőrzésére

Cluj-Kolozsvár, május 22. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság utolsóelőtti fordulójának programja során ma délután Cluj-Kolozsváron a Kinizsi-Viktoria mérkőzés kerül előtérre. A mérkőzés érdekességét az adja, hogy amennyiben a Kinizsi győz, bentmaradását a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában biztosította. A Viktoria szempontjából a mérkőzés már kevésbé fontos, mint hogy a csapat már ma olyan pozíciót foglal el a ranglétrán, amely mindenképp dicséretére válik a fiatal elemekből álló együttesnek. Kétségtelen tehát, hogy a mai mérkőzést a Kinizsi nagyobb küzdelme fogja jellemezni.

A jövő héten ülést tart a válogatóbizottság. A Belgium elleni mérkőzésre való tekintettel, a jövő héten Bucarestben ülést tart a válogatóbizottság. A mai nemzetibajnoki fordulón jórészt az összes mérkőzéseken megfigyelők fogják a számbajöhető játékosok formáját figyelemmel kísérni. A Cluj-Kolozsvári Viktoria — Kinizsi mérkőzésen maga Juga dr, a válogatóbizottság elnöke lesz jelen, aki egyébként a Kinizsi elnöke.

Az egyik prágai újság cikke miatt háborúság készül a csehszlovákok és az osztrákok között. A csehszlovákok...

Lancu — Unirea ifj. bajnoki, délután 2-kor CFR — Turnatoria ifj. bajnoki.
Nagypálya: Délelőtt 8 órakor Turnatoria — Napoca I. oszt. bajnoki, 10-kor Haggibbor — Unirea I. oszt. bajnoki, 12-kor Reuniunea — Avram Iancu I. oszt. bajnoki, délután fél 3-kor Viktoria — KAC törpe, fél 4-kor Viktoria B) — KMSC Bolohan-kupa, fél 6-kor Kinizsi — Viktoria A) ligamérkőzés.

A budapesti osztrák-magyar válogatott mérkőzésen kívül ma Prágában olasz-cseh válogatott labdarugómérkőzés lesz.

Junius 5. és 6-ra halasztották a Consiliul Federal ülést. Bucarestből jelentik: A labdarugósövetségben úgy tervezték, hogy a Consiliul Federalt, a legfőbb román labdarugó fórumot május 29. és 30-ra hívják össze. Ez a terv módosítást szenvedett, amennyiben a Consiliul Federal ülést június 5. és 6-ra halasztották.

versenyt rendeznek. Az atlétikai versenyen a németországi, csehszlovákiai, lengyelországi és ausztriai Makkabi tagjai vesznek részt. Az ünnepély fénypontja a diszfelvonulás, valamint a tömegtorna lesz.

A labdarugóbajnokság rendezőbizottságát a közeljövőben ülésre hívják össze. A bizottságnak döntenie kell a beosztás ellen beadott számos panasz ügyében. A többek között Románia is sérelmesnek tartja azt, hogy a döntő 16-os mezőnyébe csoportjából, amelyben Jugoszlávia, Egyiptom és Románia foglalnak a beosztás szerint helyet, csak egy jut be. Jugoszlávia és Románia azt kéri, hogy a döntőbe a csoportból két együttes kerüljön.

A Kinizsi vezetősége elhatározta, hogy amennyiben az együttes bentmarad az A) csoportba, bármely játékosát, aki az egyesülettel megválni óhajtana, kiadja. Amennyiben azonban a csapat kiesik, egyetlen játékos sem adnak ki.

Friss töltésű tamarasi „LITHYNIA” ásványvíz
érkezett. A vese-, főlyag-, epe- és gyomor-bajok legbiztosabb gyógy-szere. Kapható mindenütt. Lerakati: Cluj, Mercur Depozit de apa Minerală, Str. Paris 38.

RÁDIÓ MŰSOR

Május 23. Vasárnap

Bucuresti. 7.30: Torna, vidám zene, hang- lemezeklemezek, orvosi tanácsadó, szake- adások, hírek. 9.55: Istentisztelet, templom- zenekar, énekkar. 13: Hírek. 13.10: Kis- diózenekar, előadás. 18.10: Jazz. 20.10: Oper- házi előadás, Pillangókisasszony, főszerző: Tyron Sylvia.

Budapest. 10.30: Hírek. Ref. istentiszte- 12: Egyházi népének és színteszéd. 13: Az Operaház zenekara. 15: Hanglemezek. 16: Előadás. 16.50: Zongora hangverseny. 17: Cigányzene. 19: A magyar szentév megnyer- sa. 19.20: Szalonzene. 20.45: A magyar-osz- rák labdarugómérkőzés második félidője- közv. 21.15: Cyrano de Bergerac, dráma köv. 23.30: Hírek. 23.45: Katonazene. 1.05: Hírek.

Május 24. Hétfő

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, hang- lemezek, orvosi tanácsadó, hírek. 13: Hanglemezek. 14.30: Hangvetseny, előadás. 18: Híres énekesek lemezei. 20.20: Hang- venseny. 23.10: Jazz.

Budapest. 7.45: Torna, hanglemezek, éne- 11: Hírek. 11.45: Felolvasás. 13.05: Cigán- zne. 14.30: Zongoraverseny. 15: Énekkar- verseny. 15.40: Hírek. 17.15: Diákféltára. 18: Grammofoon. 19: Jazz. 20.25: Előadás. 21: Hírek. 24: Hírek német nyelven. 24.05: C- gányzene. 1.05: Hírek.

SZARNOC-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Szerdai premier: San-Francisco réme. Izga- mas kalandorfilm. Fősz.: James Cagne

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

NE HIGYJ A FERFINEK. Clark Gabl- Joan Crawford és Franchot Tone sz- perslágere. Történik Londonban, Páriz- ban és a Rivierán. Rendezte W. S. Va- Dyke. Pesten az év legnagyobb siker- volt.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 filmszenzáció egyszerre: I. Orczy báró- regénye után: A fekete szoba titka. Bor- Karloff izgalmas bűnügyi regénye. I. Stan és Bran a sivatag fiái. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

Hétfőtől: 3 film egyszerre! Fiatalság, kalán- dorfilm és aktualitás. I. Fiatalság vásár- Simone Simon, Jean Pierre Aumont csodafilme. II. Titkos szolgálat. Kémfil- mek koronája. Kay Francis, Leslie Ha- ward. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Diákoknak kedvezmény. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Kettős műsor: I. Pullmann 12. Izgalmas bűn- ügyi film. II. Shirley Temple legbájosabb filmje: Szegény gazdag lány. 3, 5, 7, 9 órakor.

MUNKAJ MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasár- nap két világsszenzáció: I. Kopperfeld- Dávid. Megható társadalmi dráma. Ko- lozsváron utóljára. Fősz.: Lionel Barry- moore és Magda Ewans. II. A hazaáruló. Az évad legnagyobb háborús és kémfilme- je. Fősz.: Nagy Kató és Pierre Richard. III. Híradó.

Hétfőn, kedden, szerdán 3, 6 és 9 órakor nagy kettős műsor: I. Egy asszony tudja mit akar. Operett filmkláger. Fősz.: Lil- Dagover és Adolf Wohlbrük. II. Az egész város beszél. Izgalmas kalandordráma. Fősz.: Edward G. Robinson. III. Journal. Helyárak: 10 és 17 lej.

Nekünk már renciás tenger eljussunk a „Nemzeti tén” van „Li- to partján. Be- szabadjegy. Az egész or- des uccája va- rosháza, üzlet- tön is van. Az- ma 24. Minde- sárga, körösk- „Liliput ors- az emberkék- Próbájuk van- „Liliputani- nak a kis ház- a „Gulliverek- nagyon mulat- ban egyáltalá- öklömnyi em- a dolgukat.

Ez a legfur- az 5-6 éves- mint a „fel- molyabbak ve- Az ember- dol, hogy val- te. A hasonl- kisasszony és- között... Csak- és kifogástal-

Az egyik- áll a Liliputi- szinte lenézv- köző község- — Viktor! — Ich bir- Viktor! Her- hat nyelve- uton le is ér- — Ne har- kiti az illető. — O, nem- lékezetebe id- gyok s az en- tás. A kuty- arecal az alk- — Herr- csak egy pá- szeretném, h- — Jawolh- a rendelkezés- rem? — ére- Mire meg- gosabb lett-

— Ludvig- Komm herr- S Zsarnoc- Viktornál is- bujt volna e- rendkívül sz- arányos test- kait, gavallé- bemutatkoz- — Zsarnoc- Kitünően a- legegánsabb- nagyon bold- elbeszélgethe- a Bakcsi féle- beszélgetésre- Ebben a p- rosháza” elő-

NYITVA JÚNIUS 1. KÖNYV- ÉRTÉKELÉS

Liliputi országban

Bucuresti, május 22.

Nekünk már nem kell áthajózni az óceánra, mint Gullivernek, hogy eljussunk a „Liliputik” országába.

A Nemzeti parkban, a „rózsák szigeté” van „Liliput ország”, a Herestrán-tó partján. Beléptidij 34 lej, ujságíróknak szabadjegy.

Az egész ország elférne egy házba. Rendes uccája van a Liliput országnak: Városháza, üzletek, éttermek... sőt még börtön is van. Az ország lakosságának létszáma 24. Minden csupa szín, piros, kék zöld, sárga, köröskörül virágok, rózsálgetek... „Liliput országban” nagy a jövés-menés, az emberek gondatlanul csiripelnek. Próbájuk van az esti előadásra.

„Liliputania” látogatói csodálkozva állnak a kis házikók között. A liliputi népség a „Gulliverek” térdéig se ér, a Gulliverek nagyon mulatnak a liliputikon, ami azonban egyáltalán nem hozza zavarba az öklömnyi emberkéket s komolyan végzik a dolgukat.

Komoly emberkék

Ez a legfuresőbb rajtuk: Picinyek, mint az 5-6 éves gyermekek, de komolyak, mint a „felnöttek”, sőt mintha még komolyabbak volnának...

Az ember minden pillanatban arra gondol, hogy valami Shirley Temple áll előtte. A hasonlóság különben is nagy Sutzki kisasszony és a kicsiny hollywoodi sztár között... Csakhogy Fraulein Sutzki komoly és kifogástalan modoru hölgy.

Herr Viktor

Az egyik liliputi zsebvégzőtt kézzel áll a Liliputi városháza bejárata előtt s szinte lenézve néz fel a körülötte csodálkozó közönségre. Valaki rákiált:

— Viktor!
— Ich bin nicht Viktor, ich bin Herr Viktor! Herr Viktortól megtudjuk, hogy hat nyelvet beszél s hogy magán uton le is érettségizett.

— Ne haragudjék Herr Viktor, — békíti az illető. — nem akartam megbántani. — Ó, nem bántottam meg, csupán emlékeztetnie ideztem, hogy én is ember vagyok s az embernek kijár ez a megszólítás. A kutya az más... fejezi be komoly arccal az alkotást.

— Herr Vktor — lépünk hozzá — csak egy pár perc... ujságíró vagyok s szeretném, ha elbeszélhetnék...

— Jawohl, szívesen... a sajtónak mindig a rendelkezésére állunk. Melyik lapnak kérem? — érdeklődött Herr Viktor.

Mire megmondtuk — mingyárt barátságosabb lett s vidáman kiáltozni kezdett:

A Ludvig

— Ludvig, halló Ludvig Zsarnocai! Komm herr!

S Zsarnocai Lajos, aki félfejjel még Viktornál is kisebb, mintha a föld alól bujt volna elő, ott termett előttiünk. A rendkívül szimpátiikus arcú és tökéletesen arányos testalkatú liliput összeütötte a bokáit, gavallérosan meghajtotta a fejét és bemutatkozott:

— Zsarnocai Lajos.
Kitűnően szabott zakója, őt a társaság legegészségesebb tagjává avatta. Zsarnocai nagyon boldog volt, hogy anyanyelvén elbeszélgethet s meghívott másnap délre a Bakcsi féle magyar vendéglőbe hosszabb beszélgetésre.

Ebben a pillanatban robogott el a „városháza” előtt a liliputi vonat, rendes liliputi mozdony-huzta, amely pöfékelve és sipolva állott meg. Gyermekek sereg szálott ki a kocsikból, akik elvegyültek a liliputik között.

A börtönben

Zsarnocai ur kedvetlenül húzott a kisujamán fogva a „liliputi börtön” felé, ahol még nem volt oly nagy a forgalom, a börtön még üres volt s mingyárt egy sürgős kívánsággal állott elő:

— Mondja uram, hogy küldhetnék haza, Magyarországra egy kis pénzt, az édes anyámnak? És elpanaszolta nagy baját:

— Szegény anyámnak nincs senkije kivüllem, abból él, amit én küldök neki. Az utóbbi időben Németországban és Olaszországban jártunk, de ezekből az országokból nem lehet pénzt kiküldeni.

A kapott tanácsért nagyon hálás volt s elmondotta, hogy az egész keresetét hazaküldi Rákoscabára...

— Van-e honvágya?

— Bizonny jól esik néha, néha hazamenni a falumba, ahol mindenki ismer, ahol senki sem bámul meg, az emberek szeret-

Időelőtti Impotencia

Rendes körülmények között egy egészséges férfi 60-85 éves koráig őrzi meg szexuális képességeit, míg viszont a férfiaság teljes vagy akárcsak részleges elvesztése ezen időpont előtt rendellenességnek minősíthető, amelynek okait kutatni kell.

Impotenciánál igazi kezelést csakis olyan készítménnyel érhetünk el, amely közvetlenül annak okaira hat.

Az egyetlen szer, amely az impotenciát gyógyítja, Reton-tabletta.

Reton, amely nem izgatószer, már háromnapos kezelés után mutatja hatását és ez a hatás egyformán, erőteljesen és állandóan megmarad.

Hála azon körülménynek, hogy a Reton-tabletták az impotencia intím okaira reagálnak, hatásuk csodálatos.

A férfi új fiatalságra ébred.

A kezelés napi 3 tablettából áll. Egy 25 tablettát tartalmazó tubus ára 98 lej.

Kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban.

Vidékre Lei 110 előzetes beiktatása esetén szállítunk. Vezérképviselő: E. & L. Clorá, Bucuresti III. Str. Speranței No. 37.

nek s eljönnek hozzánk, hogy nekik a világról...

— Ha eleget gyűjtött már, hazamegy-e Rákoscabára?

Zsarnocai a liliputi, mosolyogva mondja:

— Az igazság kérem csak az, hogy Rákoscabából elég hat hét, az én honvágyam inkább a nagyvilágnak szól. Ma itt, holnap Kairóban, aztán Teherán, Kalkutta, Tokió, San-Franciskó...

A 23 éves Zsarnocai már összejárta a félvilágot, jól beszél németül, franciául és angolul.

— Mikor jöttek rá, hogy törpe marad?

— Hatéves koromtól kezdve már nem nőttem tovább.

A boldog törpe

— S ha most valaki azt mondaná, hogy olyan operációt hajt végre magán, amelynek következtében megnő?

— Nem kellene az operáció.

Csodálkozunk.

— Ne tessék csodálkozni... Önnek az ter-

Mosolya tavaszra emlékeztet

Ezen hölgy ifjúsága és graciozitása tökéletesen érzékelhető bájos mosolyában. Kitűnő izlésér kívül — amit öltözködésének előkelősége elárul — az is nagy előnyére szolgál, hogy természetes báját még kihangsúlyozza egy distingvált kölnivizzel, amely csodás illatot áraszt: a RICHARD HUDNUT kölnivíz illatát, amely diskkrét és mégis tartós.

Különleges, ritka tulajdonság, amely senki figyelmét sem kerüli el és báját, graciozitását kölcsönöz. „Gemey”, „Richesse”, „Le Début Vert” és „Le Début Noir” RICHARD HUDNUT négy csodálatos készítménye.

mészetes, ha magas, nekem az, ha kicsiny vagyok. Nekem így jó, ahogy vagyok, én így szoktam meg s nem irigylem a nagyokat. Mihez kezdenék „öreg” fejjel, ha most hirtelen megnőnék. Így liliputiként semmi gondom a jövőre, megélek szépen, nyugodtan...

— Boldog?
— Éppen úgy, mint ön, én is lehetek boldog. A diplomatikusan szubtilis válasz nem az ujságíróknak, hanem a normális embernek szól.

Na és a nők?

[Lajoskának értelmesen csillognak a szemek. Elkezdünk sétálni a liliputi házak között, kis liliputi hölgyecske csókot dob Lajoskának, akit in flagranti csipve, megkérdezzük:

— Na és a nők?
— Uram én gentleman vagyok. Ezekről a dolgokról nem beszélek...

Második vágás. Jobbnak látjuk áttérni a politikára:

Keresünk

azonnali belépésre irodai gyakorlat-tal rendelkező

fizetviseelő

Német nyelvtudásuk és kereskedelmi végzettségük előnyben. Kéz-írott és fizetési igényeket feltüntető ajánlatokat a kiadónivatalba kérjük „Részvénytársaság” jellegre.

— Mondja Lajos ur, maguk között még nem merült fel sohasem a fajelmélet problémája?

— De hiszen az hülyeség!
— Honnan tudja?
— Hát az biztos, hogy hülyeség.

Véleményét nem hajlandó érvekké is alátámasztani. De elmondja, hogy a „társulat” tagjai között vannak mindenféle nemzetiségűek: lengyelek, olaszok, németek, magyarok, osztrákok és úgy ének, mint a testvérek.

— A németek nem hitleristák?
— De bizony azok. Azt mondják, hogy Hitler az a második Bismarck.

— És maga mit hisz róla?

— Hogy a világ meg van bolondulva.
— Mit akar ezzel mondani? — kérdeztük, mire a pöttömnyi ember röviden:

— En nem vagyok ujságíró.

Baj lesz

— Es a háborus készülődésekről mi a véleménye?

— Hát az, hogy baj lesz belőle s a baj annál nagyobb, mert a következményeiből mi a liliputik is kivesszük a részünket, a bombák nem fogják kérdezni, hé, ki vagy?...

— Ilyen mulatságosan tudunk elbeszélgetni az emberkével, akinek úgy látszik nagyon is helyén van az esze.

Összeütötte a bokáit s fejét elegánsan megbiccentve, kezét nyújtott. A próbák megkezdődtek s Herr Viktor, aki ugylátszik a vezetőjük, már idegesen kiáltja:

— Halló Franz! Halló Ludvig!

A köröndben

Kis köröndben az apró népség dróton jár, légtornászok, akrobatikát gyakorol, Ludvig egy törpe póni hátára perdül, Emmi kisasszony és Max valami bambuszrud csúcán végzik nyaktörő mutatványait, herr Stefan tartja a rudat. Freulein Erna lasszóval manipulál... néhányan xilofonon, szédszedhető hegedűn s más furcsa hangszereken játszanak.

A liliputik városában zajlik az élet.

Ha valaki azt mondja nekik, hogy törpek, megsértődnek. Ők liliputik, mert testalkatuk arányos.

— A törpek azok beteg torzszülöttek — világosított fel Herr Ludvig.

— Mondja — kérdeztük, — olvasta Gulliver utazásait?

— Az kérem legenda... — s fölényesen legyintett a kezével.

(h. e.)

Atelier Ioan Szabó S.A.

CLUJ, Calea Regele Carol II. 51. szám.

Speciális vas-és fémöntőde

Szürke öntvények minden szilárdságra. Motorhengerek, betétek és hengerfejek. Sav- és tűzálló öntvények. Kéregöntvények malmok részére. Magas szilárdságu bronzok előírás szerint. Alumíniumöntvények.

Carmen-Sylva (Movila)
Grand Hotel Movila és Hotelul Băilor
Nyitva június 1-től szeptember 31-ig. Komfortos szobák, folyóvízzel, penzióval vagy anélkül. Altalány-kurák meleg iszapfürdővel
3800 lejtől
mely összegben befoglaltatik a teljes penzió, orvosi vizsgálat, fürdő és az összes taxák. Ingyen prospektust és információt ad, valamint szoba-előjegyzéseket felvesz összes fiókjai útján az „Organizația Națională Română de Voiași Turism Europa, valamint a szállodák igazgatósága. Telefon interurbán 20.

6 és 9 órákor asszony tudja ger. Fősz.: Lil... II. Az egész kalandordráma. III. Journal.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Anyák napja

1937-et írunk. A tudomány és technika csodáinak korszakát éljük, amikor szinte elképzelhetetlen előttünk, hogy a világ másik végén élő emberek szenzációit az immár mindennapivá vált rádió át minimális idő alatt meg ne tudjuk, amikor a nagy távolságokat a mindinkább tökéletesített járművek által könnyűszerrel győzzük le — és amikor az előrehaladás napjaiban sikerül lassankint érzéseink háttérbe szorítani, szentimentális ellágyulásainkat szégyelni és elitkolni és minden erőnk és képességünk a tárgyilagosság szolgálatába állítani. Ilyen atmoszférában ugyan kinek is jutna eszébe ünnepekre gondolni? Még pedig olyan ünnepekre, amelyek nem a vallási vagy a népi tradíció iról, hanem amelyeket jobb érzéseink diktálnak s amelyek emelkedett szellemet kívánnak meg tőlünk.

Az anyaság fogalma minden időkben a legszentebb dolog volt és lesz és bármilyen áramlatok, bármilyen világnézetek hullámainak keresztül az emberiség, soha nem fog megteremtődni egy olyan platform, amely annyira testvérisítene az embereket, mint az anyaság fogalma. Vajon melyik előkelő, elegáns dáma, aki érezte már az anyaság fájdalmait és örömeit, haladna el érzéstelenül a sarkon álló koldussasszony mellett, aki csecsemőjét szorítja magához? Mindent áthidaló, mindent elsekélyesítő érzés ez és talán az egyetlen, amely nemzetiségre, vallásra való tekintet nélkül egyesíteni képes az emberiségre mindenféle réteget. Azzal az anyával szemben, aki nélkülözni kénytelen és nincstelenségének legfájdalmasabb részét az, hogy gyermekeinek is meg kell éreznie a szegénység keserűségét, mindig a legőszintebben nyilvánul meg a részvét s — valljuk be — a legproduktívabb formában is, mert hiszen az emberek egymásiránti részvétele rendszerint nem olyan formában jut kifejezésre, hogy abból a részvétre szoruló fájdalomra ténylegesen enyhüljön is.

Ezt az internacionális jellegű ünnepet, az Anyák Napját, talán legbensőségesebben, legmelegebben a zsidó nép ünnepli meg. Ma, a zsidó ország ujjaépítés napjaiban, a népi megújulás óráiban az anyáknak, az új élet hordozóinak ünnepét meleg szeretettel, mély érzéssel karolja fel a zsidó nép és új jelszót tüzött ki az ünnep jelentőségének elmélyítésére: „Haém bagolah böad achota baarec — a galutbeli anya az ereci anyáért“. És van-e szebb feladat, szebb munkaterület a galutban élő zsidó asszony számára, mint ereci testvérének megmutatni, bebizonyítani: „It vagyunk melletted, tisztában vagyunk azzal a súlyos küzdelemmel, amit országépítő, hazát védő, gyermeket cialmazó munkáddal végezel és ebben a harcban segíteni akarunk Neked“.

Az utóbbi hónapokban még súlyosabb lett a palesztinai anyák helyzete, mint eddig volt. Eddig csak a fizikai megerőltetés volt az, amit a palesztinai anyától a helyzet megkívánt: nehéz munkát végezni, hozzájárulni a család fenntartásához, ezenkívül ellátni a háztartást és gondozni a gyermekeket, megvédeni őket a szubtrópusi klíma minden veszélyétől, felnevelni őket egy egészséges, új zsidó társadalom számára. Most, midőn Erecben kitörték a zavargások, meg egy újabb szerep várt a zsidó anyákra: önfeláldozással odaadni gyermekét a zsidó haza megmentésére. És a zsidó anyának itt is meg kell állnia a helyét, mert az állító ország megvédése legelső sorban az ifjúság feladata kell legyen.

Nagyon kevés az, amit az ereci anya a galutbeli anyától kér: egyetlen egy napján az évek emlékezzék meg róla. Erdélyi zsidó asszonyok, fogadjátok szívesen a gyermekeket, akik Anyák Napján eljönnek Hozzatok pár szál virággal és a Wizo és Keren Kajemet levelezőlapjával, elhozni a bizonyágát annak, hogy tengereket, távolságokat legyőző szeretet és összetartozás kapcsolja egymáshoz az Erec és a galut zsidó asszonyait gyermekeik szeretetében.

A központ felhívása a csoportokhoz!

Az Ardeali Wizo Föderáció országos központja azzal a kéréssel fordul csoportjaihoz, hogy azokban a városokban és helyiségekben, ahol a sékeláció eredménye máig nem kielégítő, a Wizo asszonyok fokozottabb tevékenységet fejtsenek ki a sékeláció eladása terén. Ezúton kongresszus évében, rendkívüli fontossággal bír a sékeláció sikere és a mai atmoszféra, a palesztinai jisuv magatartása a kritikus időkben arra kell serkentsék a galuth cionistáit, hogy cionista kötelességüknek fokozott mértékben tegyenek eleget.

Elsőrendű cionista kötelességünk a sékel!

Wizo asszonyok, használjátok fel a még rendelkezésre álló időt és igyekezzetek minél több sékelt eladni!

Zsidó Anyák

Wirsch és Levisohn könyve

Zsidó Anyák, — Schalom Asch gyönyörű regényeiből tudjuk, hogyan élnek ők Keleten. Dolgoznak üzleteikben, ülnek a piacon, járnak házról-házra s midőn halálos fáradtan hazatérnek, akkor még a háztartásról és a nagy gyermekesegről kell gondoskodniuk. És vajon miért mindez? Hogy a férj és a fiugyermek „tanulhassanak“. Itt, nyugaton az apa keresi a kenyeret és a fiuk szintén tanulnak, — de nem tanulod. Gmnáziumba, egyetemre járnak. Csak egyetlen egy dolog maradt változatlan: a zsidó anya beállított-sága. Dolgozik, krajcárt krajcárra rak azzal a reménnyel szívében, hogy fia még messzire fogja vinni.

Sok ilyen anyatípust sorakoztat fel előttünk Wirsch és Levisohn „Zsidó anyák“ című könyve. Asszonyokat, kik sajátmaguk nem keltettek volna érdeklődést, ha híres fiaik fénye be nem sugározta őket. Azonban ők teremtették meg az atmoszférát, amelyben a zseni kifejlődött és így a dicsőségnak egy szerény részecskéje is őket illeti meg.

A szerzők a frankfurti „Zöld pajzshoz“ címzett háza vezetnek el bennünket; a háza, melyet Gudula Rothschild (Börne Lätitiának nevezte, aki a bankár-napoleonokat megszült) élte végéig nem hagyott el, ellátta a házat és a konyhát — a világ leggazdagabb embereinek anyja — ő maga egyszerű zsidó anya. Majd betekintünk Moses Mendelssohn házába, ahol Frumet, „az emancipáció anyja“ élt: ezuttal nem nagytituli fiúknak anyja, hanem egy nagy ember felesége, akit majdnem anyai szeretettel gondozott. Szerény, szinte szegényes életkörülményei ellenére, ő volt az első zsidó nő, aki intellektuális szalonot tartott fenn, mintaképpül mindazoknak, akik a romantika korszakában maguk köré gyűjtötték a vezető egyéniségeket.

Zsidó anyatípus Betty Heime; egyike azon anyáknak, akik nem győzik elég színesre festeni fiuk jövőjét; a baj csak ott volt, hogy ezen a téren állandóan rossz uton járt. Megálmodta fia számára a legdicsőségesebb pályákat, csak egytől rettegett: költő ne legyen.

Fia mégis az lett és bár anyja hamis becsvagyát jóindulatúan kigunyolja — mégis neki ajánlja legszebb líráját, mely egyformán távol áll a játszódozó romantikától s a maró íróniától: „Denk ich an Deutschland in der Nacht“. Megható, ahogyan el akarja titkolni anyja előtt halálos betegségét és utolsó pillanatig sikerült is őt megkímélnie.

És most egy ellentét: egyike azon kevés számú anyáknak, aki minden becsvágja mellett helyes mértékben ismeri fel fia tehetségét és azt konzekvensen a helyes útra is tereli. Amalia Beer asszony 4 éves Jakob fiában felfedezte a zenei zsenit és azt tudatosan fejlesztette; nem engedte meg, hogy tulkorai sikerei zavarják meg a nyugodt, munkás fejlődést. Élete végéig anyja volt a legjobb tanácsadója, még akkor is, amikor Giacomo Meyerbeer néven már internacionális hírességgé vált. Szép, gazdag, ünnepelelt asszony, ki egész életében hűséges maradt zsidóságához és fiaiba is belenevelte azt.

Jeanette Herz is felülmúlja önmagát fiáról való gondoskodásban, aki három nyelvet beszélt, mielőtt iskolába kerül. Egyik házitánító a másiknak adja az ajtót. Később, mikor vagyona összezsugorodik, fáradtságosan kupaorgatja a pénzt fia utazásainak fedezésére, majd szerényen visszavonul: „Nekünk csak röviden írd meg azt, hogy érzed magad; ami említésreméltó eseményt megélsz, az már a nagyvilág“.

Megfeszített munkája aláasta egészségét.

Tudta, hogy haláira van itélve és könyörög az orvosoknak, hosszabbítsák meg életét, míg anyja és gyermekei megérkeznek. Emberfeletti erőmegfeszítéssel felül ágyában és így bucsuzik anyjától, akit többé nem is enged közel magához.

Mint ahogyan egy népmozgalom megalapítójára és vezetőjére nézve karakterisztikusak az erős családi kötelékek — mondják a szerzők — éppúgy tipikus az államférfinél a tragikus feszültség és az egyedülvalóság.

Walter Rathenau élete végéig idegen maradt szülei szemben. Szigorú, józan apjával éppúgy, mint művészi lelkületű, finom anyjával, aki bálványozásig szerette fiát. Már gyermekkorában megőrizte függetlenségét. Később, érett éveiben nézve anyjához közeledni, aki egyetlen percig sem örvend fia sikerének — helyes pillantással előre látja a veszedelmet. Mikor külügyminiszternek nevezik ki fiát, így szól: „Walter, hogy tehetted ezt velem?“ Tehetetlenül érzi a fiát körülvevő gyűlöletet. Meggyilkolása után levelet intéz a gyilkos anyjához — ez a levél később nagyon híressé vált — érzi, hogy a másik asszony boldogtalanabb. Élete alkonyán azzal foglalkozik, hogy kiadja Walter hagyatékát.

Különbözők és sokoldalúak az anyaképek, melyek itt élénk táruznak; hol odaadók és becsvagyók, hol megértőek, mások ismét makacsok, vagy kissé terhesek. Mindebből azonban egy kép, egy típus kristályosodott ki: a zsidó anya.

A nyolcadik országos WIZO-konferencia határozatai

Az erdélyi Wizo Föderáció VIII-ik országos konferenciája sajnálkozással veszi tudomásul hogy elnökasszonya, dr. Róth Dezsőné, aki az összes előző konferenciákon résztvett, munkájával, tanácsaival és emelkedett szellemű előadásaival szint, nivót és tekintélyt adott az ardeali conista asszonyok parlamentjének, ezen a konferencián nem lehetett jelen. Az a körülmény azonban, hogy dr. Róthné ezalatt az idő alatt Erec Jiszraelben tartózkodott, megelégedéssel tölti el a konferenciát, mert dr. Róth Dezsőnének bőséges kárpótlás az ereci utazás és a Wizo Föderáció is meg fogja találni az elnökasszony hazaérkezése után az ő munkájában és beszámolóiban a távolléte fölött érzett hiánynak a kárpótlását. A konferencia fájljaja, hogy dr. Markovits Ignácné, az oradeai Wizo helyi csoport alapítója és elnöknője nem lehet jelen a tanácskozáson és sok szerencsét kíván neki leánya felgyógyulásához.

A konferencia delegátusai megállapítják, hogy miután az elmúlt konferenciái határozatok nagy részét még nem lettek megvalósítva, elsősorban és főleg ezeknek a határozatoknak a keresztülvitelét tüzi ki a most kezdődő munkaperiódus feladatául. Ezenkívül a következő határozatokat hozza:

1. A konferencia felhívja a csoportok figyelmét a Toceret Haarec terjesztésének fontosságára és megbizva Weinberger Nándort, hogy szervezze be Clujon, Oradeán, Timisoarán és Aradon a Toceret Haarec érdekében kifejthető propagandát az Eiger Melanie által javasolt és kipróbált módszerek szerint.

2. A konferencia kimondja, hogy minden Wizo vezetők kötelessége aktívan kivennie részét a Jung Wizo széleskörű szervezésének munkájában.

3. A Jung Wizo azonnal beindítja szervező munkáját és amint néhány csoportot beszervezett, összehívja a Jung Wizo csoportok konferenciáját. Amennyiben nyárig nem rendelkezik elegendő szervezett csoporttal, úgy a konferencia még a nyár folyamán feltétlenül összehívandó. A Jung Wizo konferencia határoz a Jung Wizo központ felől.

4. A konferencia elhatározza, hogy a föderáció vezetősége a KKL kuratóriumával együttesen igyekezni fog módot találni arra, hogy a KKL munkája eddig még inaktív

Wizo csoportok ebbe a munkába is bekapcsolódjanak.

5. A konferencia kívánatosnak tartja, hogy minden Wizo tag három hónapon belül legalább egy új KKL perselyt kihelyezzen.

6. A konferencia kívánatosnak találja, hogy minden Wizo tag havonta legalább egy KKL perselyt írítsen.

7. A konferencia utasítja a Wizo föderáció vezetőségét, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel odahasson, miszerint az egyes helyi KKL biztosok a Wizo asszonyok által felhozott KKL összegeket a Wizo kontingens javára mutassák ki. A föderáció vezetősége utasította a KKL központi irodája által az összes KKL biztosokat, hogy elszámolásukat másolatban a helyi Wizo vezetőségének beküldjék és azzal ellenjegyeztessék.

— A szigeti Wizo az utóbbi hónapokban is élénk tevékenységet fejtett ki. Április 28-án a Stein-büffe új nagyeremben fényesen sikerült Lag-baomer estélyt rendezett. Pünkösd napján kulturstély keretében konferenciát beszámoló tartott a csoport a Yoint nagyeremben. Dr. Danzig Samuné elnökő megnyitott beszédében melegen üdvözli Grieffelnét, a bécsi Wizo egyik vezetőjét, akit együtt vett részt telavivi világkonferencián. Grieffelné rendkívül érdekes beszámolót tart a bécsi Wizo munkájáról. Elismeréssel adózott az erdélyi Wizo federáció és a szigeti csoport munkájának, majd hasznos tanácsokat adott az Anyák Napjának megrendezésére vonatkozólag. Nagy érdeklődéssel fogadott előadása után az elnökő visszaillesztést vett az oradeai-nagyváradi kettős konferencia eseményeire, összegezi annak eredményeit és fokozottabb munkára buzdítja a csoport összes tagjait. Ezután Halpert Sándornának adja át a szót, aki rendkívül alapos és mindvégig lebilincselő előadásban ismertette a konferencia lefolyását és méltatta annak munkáját. A kitűnő és nagyhatású konferenciát beszámoló után Hoffmann Fanny tomatanárnő tartott magasnívójú és rendkívül érdekes előadást „A férfi és a nő a mai társadalomban“, címmel, amelyben tudományos elemzését adta a mai nők társadalmi helyzetének. A kulturlestély mindvégig nívós volt és emelkedett hangulatban ért véget.

Antonescu külügy...
Bucurestiből jelen...
ügyminiszter ma d...
zott Genfben. Az áll...
ség, köztük a franci...
Balkán-szövetség...
szustatták.

Junius 1-én meglt...
vezetések és előlépte...
tik: A Curentul sze...
vási naplót irtak al...
tatják azt az edző...
tisztviselők kineve...
szeptember 1. előtt ne...
elemben, hogy az e...
ek 1937 junius 1-én

Elmarad a bucur...
tíbbi jelentik: A le...
esti vendégzereplé...
adták a mára terve...
bucurestiben különben...
mek az Anyák Nap

Dr. Bee...
gyermek-ideggyógyorvos

Gyógygype...
Ott

glialkodik ideges é...
aradt gyermekekke...
telmi fejlesztés. K...
gyasztások tulköv...
biológia szexuális tu...
ma gyermekekne...
adagókat kigyógyít...
temi klinikai

r. Elisabeta 25.

A timisoarai „H...
us 7-iki összejöve...
revit. Hoffmann...
adalomban“ címme...
vezette Scheer...
János tartott a...
st. Május 21-én E...
jó revut, utána a...
ket tárgyaltak me

Eljegyzés. Farka...
re ügyvéd jegyesel

Menaka balettes...
pai turnéja alkalm...
két estére a leghe...
aka világhírű és m...
reket aratott in...
enesen Budapeströl...
zabították meg fe...
bb hindu táncoseg...
hindu zenekarral...
2-án és 3-án az O...
kessége ennek a...
hogy eredeti, eddig...
tal és varázslatos...
elláprázatni a köz...
önálló hindu ze...
szerekekkel Prof. Us...
a, a világhírű ze...
ál, aki személy...
két estén teljesen...
Az előadásra a je...
ni, ami ajánlatos i...
előreláthatólag az...
nyegyek foglalhatók...
atók a főtéri kiosz

HAMAR...
FÁJNAK

HAZARALAZVA AZ...
ÖSSZES ALLAMOKBAN

MEG SZÜNIK...
LAB FÁJDAK...
AES...
CARM...
SÖBLETÁRA

MEG SZÜNIK...
LAB FÁJDAK...
AES...
CARM...
SÖBLETÁRA

MEG SZÜNIK...
LAB FÁJDAK...
AES...
CARM...
SÖBLETÁRA

HIREK

Antonescu külügyminiszter Genfben utazott. Bucarestből jelentik: Victor Antonescu külügyminiszter ma délelőtt 9.30 órakor elment Genfben. Az állomáson számos személynél, köztük a francia, a kisantant államok Balkán-szövetség tagállamainak követői születtek.

Junius 1-én megkezdődnek a tisztviselő-életpertékek. Bucarestből jelentik: A Curenul szerint tegnap miniszteri naplót írtak alá, amely által megválasztják azt az előző határozatot, hogy a tisztviselők kinevezése és előléptetése szeptember 1. előtt nem eszközölhető, olyan tekintetben, hogy az előléptetések és kinevezések 1937 június 1-én megtörténhetnek.

Elmarad a bucuresti Repülőnap. Bucarestből jelentik: A lengyel repülőgépek bucuresti vendég szereplése elmarad ezért lemondták a mára tervezett repülőmíttinget is. Bucarestben különben ma nagy ünnepeknek az Anyák Napja alkalmából.

Dr. Beeski Irén

gyermek-ideggyógyász és beszédhiba javító

Gyógypedagógiai Otthona

Állagokozik ideges és szellemileg visszamaradt gyermekekkel. Hormonkezeléssel lelmi fejlesztés. Kisebbségi növekedés. Gyógyászatiok túlköveknél. Individuális pszichológia szexuális túlfeljeltségnél. **Hallóma** gyermekeknel beszédmegindítás. **Adagókat** gyógygyit. Pesti és bécsi egyetemi klinikai módszerek.

Dr. Elisabeta 25. Telefon: 17-67.

A timisoarai „Hadassa” leányegyesület június 7-iki összejövetelén Merbl Kató tartott előadást. Hoffmann Pani „A nő helyzete a családban” címmel tartott előadást. A rendezte Scheer Evi. Május 14-én Giszty János tartott a leányoknak kitűnő előadást. Május 21-én Békés Klári tartott a jó revüt, utána aktuális szervezeti kérdéseket tárgyaltak meg a leányok.

Eljegyzés. Farkas Magda és dr. Klein György között.

Menaka balettcsoportja városunkban. A mai turnéja alkalmával sikerült megszerezni két estére a leghíresebb balettcsoportot, a világhírű és minden fővárosban óriási sikert aratott indiai balettcsoportot. Ezen Budapestről jönnek, ahol többször szerepeltek a legkiválóbb balettcsoportokkal. Menaka a legkiválóbb hindu táncosgyűjtés és a leghíresebb hindu zenekarral fog bemutatkozni június 2-án és 3-án az Opera színházban. Különlegesége ennek a balettcsoportnak nemcsak az eredeti, eddig nem látott fátályok, hanem az eredeti, eddig nem látott fátályok, hanem az eredeti, eddig nem látott fátályok, hanem az eredeti, eddig nem látott fátályok.

Időprognózis. Északnyugat szél, egy-egy kismértékű hősüllyedés. Ma délelőtt a fővárosban 29 fokot mértek.

HAMAR FÁRAD FÁJNAK A LÁBAI

AESCLAP
KAPMÁTÓ
CARMEN

ROM KIR. SZABADALON N° 24021

Hogyan török le Bucarestben az élelmiszer-üzletet. Bucarestből jelentik: A bucuresti kereskedelmi kamara az élelmiszerkereskedők tudomására hozza, hogy az ipar és illetékes bizottság határozatának megfelelően kötelesek üzleteikben látható helyen kifüggeszteni a kamara által naponta kiadott engros árjelzéseket. Ez az intézkedés hivatott van tájékoztatni a közönséget az eladási árak felől.

A PATTANÁSOK megtévesztik... ne hanyagolja el őket!

Mihelyt megjelent az első, alkalmazza azonnal ezt a egyszerű gyógyszert: Cadum-kenőcsöt. Hamarosan el fogják tűnni. Rovarcsípések, karcolások, könnyű égési sebek, vörösség és irritált arcok? Cadum-kenőcs nélkülözhetetlen. Nem szabad hiányoznia egyetlen házból sem. Dezinficiál, megszünteti a viszketőséget, lelohasztja a dagadtokat, sieteti a seb hegedését. A Cadum-kenőcs a kiütések számtalan esetét gyógyította meg.

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

Beomlott egy fővárosi cukrászda mennyezete és agyonütötte a cukrászda tulajdonosát

Hetven vendég tartózkodott a cukrászdában a mennyezetomlás idejében, akiknek sikerült kijutniok az utcára

Bucuresti, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap este borzalmas szerencsétlenség történt a főváros egyik előkelő cukrászdájában, a Nestor cukrászdában. Este hét órakor mintegy hetvenen ültek a cukrászda asztaloknál. Egyik vendég egy adott pillanatban észrevette, hogy a mennyezet egy része repedezni kezd és a repedés veszedelmes gyorsasággal terjed. Az illető vendég elkiáltotta magát, mire óriási pánik támadt a cukrászdában. A jelenlevő hetven vendég, főleg asszony és leány nyomban átlátta a veszélyt és a kijárat felé rohant. A tumultusban néhány embert a földre tapostak ugyan, akiket azonban a többiek idejében kivonszoltak az utcára, úgyhogy valamennyi vendég az utcán volt már, amikor a mennyezet hirtelen beomlott és szinte pillanatok alatt romhalmazzá változtatta a cukrászdát.

A beomlott mennyezet maga alá temette Gogu Cocorescut, a cukrászda tulajdonosát és két munkást. Cocorescu azonnal szörnyethalt, a két munkás súlyosan megsebesült. A szörnyű véget ért cukrászda tulajdonos mindössze negyven éves volt és éppen tegnap érkezett vissza a fővárosba a vidékről, ahol vadászaton volt. Este akarta megünnepelni felesége névnapját. Amikor felesége, Elena Cocorescu asszony hazatért, és meglátta férje hulláját, a kiállott idegizgalomtól elájult.

A fővárosi rendőrség megindította vizsgálatot és Morvát váliakozót, a Prager-féle vállalat belfagját letartóztatták, mert alapos gyanu, hogy a vállalkozót gondatlansággal felelősség terheli.

Uj tárgysorsjátékot rendez a Zsidókérház

A cluj-kolozsvári Zsidókérház a múlt évben is megrendezte a nagyszerű tárgysorsjátékát, amely az erdélyi zsidóság nagy érdeklődésének jegyében zajlott le. A kórház vezetősége most az osztálysorsjáték igazgatóságától újabb tárgysorsjáték rendezésére kért és kapott engedélyt. Már megindultak az előkészítő munkálatok hogy a nagyszerű zsidó közintézmény számára minél szélesebb körű és nagyobb jelentőségű tárgysorsjátékot rendezzenek. A sorsjáték során 4000 darab 50 lejes sorsjegyet bocsátanak ki összesen 200 ezer lej értékben. A kórház vezetősége, dr. Sebestyén József elnök irányítása mellett garancia a tárgysorsjáték sikeres lebonyolítására, a kitűnő intézmény számára, mely faj és felekezetre való különbség nélkül győgyítja a szegénysorsu betegeket. A tárgysorsjáték nyeresémtárgyairól és részleteiről későbbi számainkban írunk részletesen. A sorsjáték húzása f. évi augusztus 5-én lesz.

Cukorbajosok!

A külföldön is elismert

Dr. Senftner-féle diabetikus kenyér és liszt, továbbá mindenféle tészták

Clujon, Str. Iorga 11. szám alatt a Diabet

romániai fővárosoknál kaphatók.

Kérjen ismertetőt.

Vidékre postai szétküldés.

Hajteg klimatikus hely a Rétyezát alatt, könnyen megközelíthető, szép és érdekes kirándulóhelyekkel, helyben strand és teniszpályákkal. Fizető vendégeket komfortos kerti villában mérsékelt árakkal, uri ellátással elfogad **Abraham Józsefné.**

Bucuresti orvosi hír. Dr. Weisz József főorvos megkezdte magánrendelését Bucaresti, Str. Jules Michelet 25. alatt (Bul. Take Ionescu) bel- és gyermekbetegek részére. Telefon 2.99.68.

BADEN BEI WIEN kényves gyógyfürdő. Fürdő és ivókurák, ugyszintén izsappakolások köszvény, reuma, isiás, izsadmányok, benuálások, neuralgák és fémmergézések ellen. Modern gyógyberendezkedések, diétás gyógykezelések, ivókurák a badeni Peregrini gyógyforrásnál. Összel szőlőkúra. Naponkint zene. Színház. Nyári szinkór. Nemzetközi ügétversenyek. Játékkaszinó. Sport. Részletes felvilágosítást ad a Kurkomissio.

HITLER ÉS ISTEN. Egy német katolikus iskolában a tanító fölteszi a kérdést: — Mondd fiam, ki nagyobb: isten, vagy Hitler?

A fiu hozzászólás nélkül válaszolt: — Hitler!
A tanító megdöbben.
— Nem gondolod, hogy ezzel a válaszoddal istenkáromlást követtél el?
— Meglehet — szölt a fiu bátran. Lehet, hogy bűnt követtem el isten ellen. De tudom, hogy ő azért nem fog engem koncentrációs táborba küldeni.

Harminc emeletes székházat épít a CFR. Bucarestből jelentik: A Capitala szerint a CFR új székháza 30 emeletes épület lesz, amit öt év alatt építenek fel a Északi pályaudvar közelében.

Mercur Camonaj Cluj értesíti t. üzletfeleit, hogy új telefonszáma: aut. 1400.

Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz abszolút megbízható hashajtó. Az orvosok ajánlják.

A dévai Wizo hétfő esti összejövetele keretében eleven Ujság is szerepelt, melyben közreműködtek: Vámos Leoné, Szegő Ilonka, dr. Schächter Lászlóné és Farkas Rózsi. Vasárnap rendezi meg a csoport az „Anyák Napját”. Junius 5-én nagyszabású nagy estét rendez a Zsidó Otthonban.

Eljegyzés. Weinberger Bözsi és Feldmann Móríc Satumare jegyesek. (M. k. é. h.) Skandináv turára kapott meghívást a Venus. Bucarestből jelentik: A Timpul hiradása szerint a Venus-Ripensia vegyes csapata meghívást kapott svédországi és norvégiai turára. Lehetséges, hogy két mérkőzést Németországban is játsza a vegyescsapat. Valószínű, hogy az ajánlatot elfogadják.

VARNNA

A FEKETE TENGERT PARTJÁN

Ideális tengeri üdülőhely, gyönyörű strand, elsőrangú gyógyfürdők, csodás természet és kellemes éghajlat. **Roulette, Baccara, Chemin de fer, Sport.**

A szükséges felvilágosításokkal szolgál! **Fürdőigazgatóság Varna, Bulgária**

Orvosi hír. Dr. Reich Izidor belgyógyász rendelését szív és vérérdénybetegek részére Buzias fürdőn Strada Avram Iancu 22 szám alatti v. Schausz villában f. évi junius hó első napjaiban fogja megkezdeni.

Felfüggesztették Erzsécs lengyelországi kerület kormányzóját az antiszemita incidensek miatt. Varsóból jelentik: A belügyminisztérium felfüggesztette Erzsécs kerület kormányzóját és rendőrfőnökét áthelyezte a legutóbbi antiszemita incidensek miatt. A két tisztviselőt azzal vádolják, hogy nem tájékoztatták feletteseiket a tényeknek megfelelően.

Női divatújdonosságok és illatszerek

D'Or-nál

Piața Unirii

Szenzáció! ROMÁN OPERA Szenzáció!

Junius 2-án és 3-án

MENAKA nagy HINDU BALLETHE

20 személy, külön hindu zenekar, indiai hangszerekkel. Pazar keleti fátálykosztümök, Európában még nem látott táncok és pantomimjátékok.

Vezényel: Prof. USTAD SAKHAVAT HUSSAIN KHAN a lucknovi (India) zeneakadémia professzora. Foglaltasson jegyet a fátéri kioszkban és az operánál.

Jegyek: Lei 150—20-ig. Jegyek: Lei 150—20-ig.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A Daily Herald jelenti:

A felkelők helyzete napról-napra rosszabbodik

Oriási veszteségeik vannak a felkelőknek. Francoék cáfolják, hogy segítséget kértek volna Mussolinitól

A londoni szakértő-bizottság elfogadta a spanyolországi idegen önkéntesek eltávolítására vonatkozó javaslatot

London, május 22. (Rador.) A Daily Herald gibraltári tudósítója azt állítja, hogy Franco tábornok segélykéréssel fordult Mussolinéhoz, akit azzal fenyeget, hogy lemond, ha felszólításának nem lesz meg az eredménye. A lap szerint Juan March bankár római útja és Alba herceg olaszországi látogatása is ezzel hozható kapcsolatba.

A tudósítója szerint a zendülők ember- és hadianyagvesztése igen nagy és helyzetük napról-napra rosszabbodik. Naponta vesznek össze a spanyolok, olaszok, a monarchista és falanxista spanyolok. Még a tábornokok sincsenek egy véleményen.

A malagai helyzet veszedelmes. Az angol lap tudósítója azt állítja, hogy a kormány repülői és hadiflottája naponta bombázzák ezt a várost. Ejszakánként a kormány különítményei behatolnak a felkelők előretolt állásaiiba, sőt egészen a városig vereszkedik magukat, állandóan nyugtalanítva az el-lenségek őrzőjait.

A Reuter jelenti Londonból, hogy tegnap este hivatalos értesítés érkezett a spanyol kormánytól, amely ezeket mondja: „Hivatalosan közöljük, hogy semmi sem igaz abból a hírből, mely szerint Juan March, vagy másvalaki Rómába utazott volna, hogy üzenetet adjon át Mussolininak és hogy Mussolininak szándékában állana megváltoztatni a spanyol viszályra vonatkozó politikáját.”

Valenciában a Negrin-kormány ellen tüntettek az anarchisták

A Havas bilbaói jelentése szerint hivatalos bászok körében nem lehet megerősítést kapni arról a hírről, hogy Aguirre, a bász kormány elnöke táviratot intézett volna Hitler kancellárhoz, akinek felajánlotta a két halálraítelt német repülő megkegyelmezését a bayscayai fronton harcoló német repülőket visszarendelése ellenében.

Ugyancsak a Havas bilbaói jelentése szerint a hivatalos lap mai számában megjelent az 1925—26—27 korosztályok mozgósítására vonatkozó rendelet a szárazföldi hadsereget és az 1924—25—26 korosztályok mozgósítására vonatkozó a haditengerészetet illetőleg. A bevonulásnak három napon belül kell megtörténnie. A szökést halálal büntetik, enyhítő körülmények esetén börtönnel.

Madridi jelentés szerint tegnap ebéd után ismét bombaesőt zúdítottak a felkelők Madridra. A nagyrészt 155-ös kaliberű lövedékek számos áldozatot követeltek. A mentőszolgálat egész délután működésben volt.

Valenciából jelentik, hogy tegnap anarchista tüntetőkől menetek alakultak a város utcáin, amelyek „Le Negrin-nel” kiáltották. A tüntetőket szétszórták, néhányan megsebesültek.

Berlin kifogásokat emel a fegyverszünet ellen

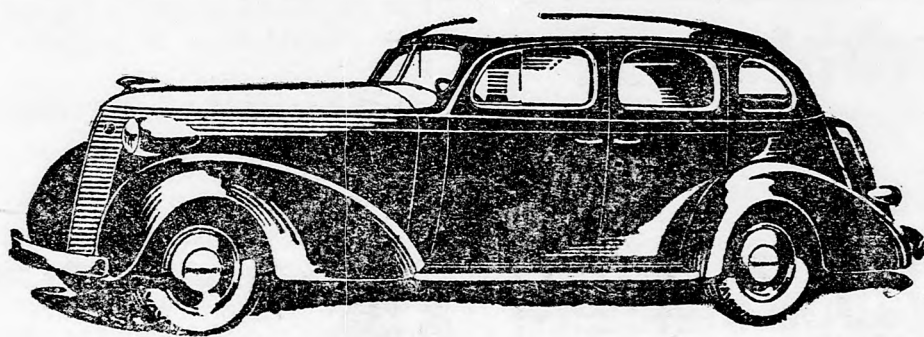
Londonból jelentik, hogy a szakértőbizottság ma délelőtt elfogadta a spanyolországi idegen önkéntesek eltávolítására vonatkozó javaslatot, amit abban az esetben is keresztül akarnak vinni, ha az ellenségeskedéseket nem szüntetik be ideiglenesen. A javaslatot hétfőn terjesztik a benemavatózó bizottság elé. Ugyancsak hétfőn foglalkozik az albizottság a két had-

viselő félnek a háború emberségessé tételére ügyében adott válaszával. Ami a fegyverszüneti indítványt illeti, amit angol körök a polgárháború befejező szakaszának tekintenek, még nem érkezett válasz sem Olaszországtól, sem Németországtól.

Egyidejű londoni jelentés szerint Németország válasza a spanyol fegyverszünetre vonatkozó angol indítványra még nem érkezett meg, de feltételezik, hogy Berlin komoly kifogásokat fog emelni. Németország rá fog mutatni, hogy a hadműveletek fel-függesztése a valenciai kormánykormány struktúrái előnyökét biztosítana egy olyan pillanatban, amikor Franco tábornok folytat-

ja offenzíváját. Ezáltal beavatkozást követnének el. A berlini és római kormányok jobbnak vélik, ha a spanyolországi idegen önkénteseket fokozatosan hívják vissza.

Berlinből jelentik egyidejűleg, hogy Anglia itteni nagykövete tegnap felkereste von Neurath bárót. A Havas rámutat arra, hogy a látogatásnak normális diplomáciai lépés jellege volt, mégis diplomáciai körökben azt hiszik, hogy az angol követ felhasználta az alkalmat, kormánya azon javaslatának előterjesztésére, hogy a Spanyolországban tartózkodó idegen önkéntesek visszahívásának lehetővé tétele érdekében kössenek fegyverszünetet.

Az automobilizmus szenzációja!

Megérkeztek

a világhírű amerikai gyártmányu, modern, elegáns, kényelmes és gazdaságos 1937-es típusu

STUDEBAKER-AUTOMOBILOK

Jutányos árak és kedvező fizetési feltételek!

A Studebaker-művek gyári képviselőjénél: az

N. B. PERRY

autobilvállalatnál CLUJ, Str. REGINA MARIA 53.

A repülőgépes orosz északsarki expedíció sikeresen átrepülte az Északi sarkot és leszállt egy jégtáblán

Schmidt Otto vezeti az expedíciót, amelyben 5 repülőgép vesz részt

Moszkva, május 22. (Rador.) Az URSS No: 70 repülőgép tegnap 11.35 órakor leszállt egy jégtáblára az északi sarktól 20 kilométernyire, miután előbb 11.10 órakor átrepült a sark felett. Az expedíciót Schmidt Ottó, az orosz akadémia tagja vezeti, a gép pilótája Vodopianov volt. A repülőgép rádióadója, miután közölte a kedvező leszállás hírért, elromlott és csak estére sikerült a jégtáblán az állomást mű-

ködsébe hozni. A Schmidt-féle expedícióban 5 repülőgép vesz részt, mindegyik orosz gyártmány. Fedélzetükön 42 ember van. A repülőraj a Moszkva-Kholmogora-Narianmar-Matoskin-Rudolf sziget utvonulát követte. Ezen a szigeten tartózkodott, április 19 óta az expedíció, amely a kedvezőtlen időjárás miatt csak most tudta folytatni útját.

A repülők másfél évre vannak ellátva

élelemmel, ruhaneművel, fűtőanyaggal. Az expedíció négy tagja, négy tudós egy évet tölt az Északi-Sark közelében, a tudományos megfigyeléseket fognak végezni. Magukkal vittek egy összeállítható zát és számos műszert.

Ha az időjárás rosszabbra fordul, orosz gépek fognak számukra élelmiszert és az általuk rádióval át kért dolgokat vinni amiket ejtőernyőkkel fognak nekik ledobni. Schmidt kijelentése szerint az expedíciója célja a tudományos megfigyelések kívül, tanulmányokat végezni abban az irányban, hogy vajjon az Északi Sark déke Oroszország érdekeinek szolgálatá állítható-e? A meteorológiai megfigyelésektől Schmidt nagy eredményeket vár hosszabb tartamu időjárásokról. Fontos lehet az expedíció rádióállomáinak tevékenysége is, amely megfelelő baigazításokkal láthatja el az Északi-Sark felett Amerika felé tartó repülőket.

Két cluj-kolozsmegyei község harca nyolcvaneg hold legerőiből

Cluj-Kolozsvár, május 22. (Az Uj Kelet.) A megyei Valisoara község két évezelt peres eljárást indított a magyarországi Szentlászlói község ellen, hogy a község hárában levő 170 hold legelőből 81-et a rom-község birtokába adjanak át. A járásbíró és a törvényszék elutasította a keresetet tábla azonban a területet odaítélte. Az ita után dr. Demeter János ügyvéd Szentlászlói község megbízásából perújrafelvételt kért. Ennek alapján a tábla által jogerősen ítélt területet egyelőre nem lehetett birtokba adni. A járásbíró azonban engedélyt ad rá, hogy az agrármérnöki hivatal a terület megfelelő méréseket eszközöljön. Csendes agrármérnök és Covaai bírósági tisztviselők múltki a telepre, ahol 60—80 főnyi valisoari paraszt is gyülekezett. Erre Szentlászlói községből is kijöttek a gazdák abban a reményben, hogy már a legelő átadása fog megténni. Az egyik szentlászlói paraszt ma támadta Pataki szomszédalusi parasztot. Lakodás keletkezett, melynek következtében ügyészségi fejelentésre, tizenegy magyargazdát letartóztattak. A szentlászlói magyargazdák képviselőjében Demeter János ügyvéd, Tekei református lelkész és a község bíró küldöttségileg keresték fel dr. Dunca János vármegyei prefektust, aki ígéretet tett a kérdésnek békés uton való rendezésére. A letartóztatott gazdákat a gilauai-gyalui csendőrszól ma szállítják be az ügyészségre.

Blomberg marsall magyarországi látogatása

Berlin, május 22. Német politikai körökben Blomberg marsall közeli budapesti látogatásáról beszélnek. Az utazás nincs összefüggésben Magyarországra újrafegyverkezési számkalkulációval.

Érdekes statisztika a krematóriumban elégetett halottokról

Bucuresti, május 22. A Facla érdekes statisztikát közöl a bucuresti krematóriumban elégetett halottokról. Egy hónap alatt elégettek harminc görögkeletit, egy evangélikust, egy reformátust, két katolikus és hét zsidót.

— Az angol birodalmi konferencián Csendes-óceáni megnevezési paktum javaslatot nyújtottak be. Londonból jelentik, hogy a birodalmi konferencia mai ülése május 22-én kezdődött. Ezen a napon az inditványt, hogy a Csendes-óceánon megnevezési egyezményt kössenek. Az inditványt de Lyons, Ausztrália miniszterelnöke nyújtotta be.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomdász Cluj, Strada Baron L. Popovici Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa postala
plättite in num
No. 224713/929

10. Telefon: 8-
Hayonta 110,
évre 600, egész
földre: Hayonta
félre 12, egész
detések díjszab
KELET” a tra
zsídóság egyetle
ja. Cikkeink ut
forrás megjelöl

Ki táplál
ácamlatot

Ezzel a cimme
mány félévvalos
ves naivitással és
a kormányai a
zadásának okai f
melyre a Viitoru
ros és bizonytala
bizonyosságot
kormányának eszé
A Viitorul em
Istenem, vajjon
ebben az országb
Mert hogy tár
képpen nem nyul
Hát nyilvánval
leg, mondjuk, a
nek nyilvánvaló
teljes ellenfelet
A liberális kor
lezni sem lehet.
jában, hogy pénz
sével, az igazság
a tisztviselői a
táplálja és erősít
De ilyesmi a re
juthat.

Az egész dolo
még azt is elm
informáltnai ma
ják a jobboldalt,
A nemzeti par
Dreptatea szolg
rendelkezésére.

Ez sem tudja
berálisok kívánc
hogy néhány k
tizenötöt.
Ezek a kérdőp
vádként is szerep
kérdései a könn
Antoinettez, de
lező kiolvasni bel
Hadd jassuk ö
„Ha a kormán
tezsülés politik
szabadulni akar
átáhrítani, akk
kérdésekre:

1. Miért törté
meggyilkolása u
belügyi alminisz
intézkedések so
mozgalom ellen,
eltávolították 2

2. Victor Iama
mmisztérium mi
intézkedéseket?

3. Miután a va
rikájú csoportot
mány mért adot
a Total pentru
kal a vezérekké
és ugyanazon te
a vasgárdái volt

4. Midőn egy r
kijelentette a pa
pentru Tara nem
enevezése, miért
tot, hogy véget v

5. Tatarescu n
három évvel ezek
ján jómagavisek
anarchikus jobb
ezek meggyilkolt

6. Suceavan és
háborúságot és m
különböző napok
bandák odaszállít

7. Mehedinjin r
előtett és miért
alások szavazzan

8. Miért enged
resi diákkongres
zt meg pénzlet
nagyon jól tudta
port kongresszus

9. Miért türte
én szervezett
zemelattára, an
ne avatkozzék b
legelte a dolgot
há megfélézésé